

ÉLETTÜNK

XXIX. évf. 10. szám (29. Jahrg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

1997 november

MERLI RUDOLF (Bubesheim):

NAGY A CSEND HATALMA Gondolatlánc november hónapra – két fejezetben

(Mindenszentek) A hírközlők: TV, rádió, újságok – Keleten mint Nyugaton – mármár kéjelegve ontják a megrendítő híreket: gyermekrablás, gyermekgyaláztás, gyilkosságok, túsztűzés, bombamerénylet s hasonló szörnyűségek. Az ok: emberi gonoszság, gátlástalan erkölcsi ösztönök, pénzéhes alantas vágyak kielégítése s mindezek eluralkodása. Emberi gonoszság természetesen mindig volt, de a mai médiák segítik a rossz terjedését, akaratlanul is készítik a bűn uralmát. Az ember úgy érzi: elszabadultak a sátáni erők, mint nyáridőn, amikor a természeti erők lábra kapnak és féktelenül vágat a szél és tombol a vihar.

A világ lelke mindig nyugtalan és forrongó volt, az ember mindig durva és alacsony ösztönű, sokszor kannibál és

vad is. Mennyi harc, rettenet, igazságtalanság, halál és pusztulás kísérte az emberi történelmet! S ma – látszatra, ideért az emberi kultúra és civilizáció. Vajon csakugyan ilyen sötét, vigasztalan és alacsonyrendű a jelen? Hála Istennek, voltak a földön és vannak ma is másfajta emberek s létezik egy másféle, jobb világ! – a szentek világa.

Ezt a más, jobb világot állítja elénk Mindenszentek ünnepén az egyház, a szenteket, a lelki élet hőseit. Előhalad az Istenember, majd Szűz Mária a vértanúk seregével, akiket börtönbe, verpadra hurcoltak. Előttünk állnak a hitvalló szentek is, akik nem vérükkel, hanem életükkel, imádságos napjaikkal, Teréz anya szeretetteljes lelkületével lettek Jézus barátai, Isten szolgái.

Elvilágiasodott, „felvilágosult” világunk ma gúnyosan nevet, ha lilomos lányokat, ifjakat emlegetnek, pedig ma is vannak még ilyenek. „A végtelenül szerető Isten számára kincs az életük, bennük kegyelmével az örök élet vágyát éleszti” (Prohászka). Ez már a v i t a a e t e r n a = az örök élet előíze a nyolc boldogság hegyén.

A szenteket erényeik emelték a magasba, ők a szeretet atlétái. Ma az egyház előtérbe helyezi a felebaráti szeretet hőseit, azokat, akik megszánnak a szenvedőt, a nyomorultat, az elhagyatottat és irgalmasan lehajol hozzájuk. Nem is olyan régen az Übermensch-elmélet még az ellenkezőjét hirdette: a hatalom, a tudás, az erősebb mindenek felett! Könnyörtelenül harcolni, küzdeni, törtetni az elsőbbségért. Félre a gyengékkel, a gyáva kegyeskedőkkel, félre a magát megfeszíteni engedő Krisztusokkal, félre az imádkozókkal! Pedig csak az áldozatos, ajándékozó szeretet válthatja meg a világot. A szentek ezt az utat járták, ez volt az ideáljuk, az evangélium fényénél és tüznél melegegtek, igyekeztek Jézus útját követni. Ez a lélek örök tavasza, ellenkezője az örök halál, a szeretetlenség sötét birodalma, a sivatag-elhagyatottság.

Akarjunk tehát a névtelen szentek nyomába szegődni. Annyi szép, lelkesítő példa áll előttünk, azoké, akik sárból, porból, emberi gyarlóságból Jézushoz tudtak emelkedni. Ők biztatnak bennünket a Szentírás szavaival: „Előre tekintetek, aki kezét az ekeaszarára tette, az hátra ne tekintsen!”

✱

(Halottak napja) „A csendes emberek” – azaz a csendben elmélkedők a kereszténység támaszai, valódi tagjai és hívei – ilyesmit írt a század elején Sören Kirkegaard a nagy dán filozófus és teológus. Igen, az evangéliumok Jézusa is nagyra értékelte és szerette a csendet. A nyári vasárnapok evangéliumai beszéltek nekünk a csendbe vonuló Krisztusról. „Gyertek velem külön valamilyen csendes helyre és pihenjétek egy kicsit” – mondotta Jézus a fáradt aposztolainak – azért „bárkába szálltak és kerestek egy elhagyott helyet, hogy magukban legyenek.” Amikor a kenyérszaporítás csodája után az emberek királya akarták tenni, Jézus „visszament a hegyre egye-

dül”. Más alkalommal is gyakran vonult el a csend világába, imádkozni az Olajfák hegyének nyugalma adó fái alá. Itt születnek meg lelkében az evangéliumi igazságok és tanítások. Ha elfáradt, és nyugalomra vágyik, apostolaival elrejtőzik a világ elől. Megtörtént, hogy ez nem sikerült, a hallgatóság észrevette, megneszelte, hogy menni készül és utána tódult. Mert az emberek megéreztek: ez az ember úgy beszél, mint előtte senki más; ez nem a farizeusok csűrőcsavaró, sokat beszélő típusa, ennek a prófétának más a mondanivalója, szavainak súlya van, mert ezek az igazságok a lélek csendjében születtek. Ezért akarták őt hallani, látni, szavait magukba szívni, tanításával betelni, benne gyönyörködni, sőt királlyá tenni Őt.

A csend birodalmában született meg Jézus Krisztus földi országa, az anyaszentegyház, a csendben öltött testet az örömhír evangéliuma. Nagy hatalom a csend, varázslatos, sokat ígérő termékeny talaj, mely százszoros termést hoz, ha jól megművelik.

Amikor e szót halljuk: csend, akkor a biztonság, béke, a végtelen nyugalom és öröme ereszkedik lelkünkre. Napkelet világa jól ismeri a csend hatalmát és varázsát, gyönyörét és nyugalma. De ez nem lehet nekünk a Nirvána semmittevése, semmibehullása: ez minden cselekvés kezdete legyen, minden jócselekedet indulása. Prohászka szerint a világot érzelmek változtatják meg és vizszik előbbre. A nagy érzelmek pedig az elmélkedésre készítő csendben születnek, a csend nyugalma kristályosodnak ki, szépülnek meg és adnak indítást a nagy gondolatokra és cselekedetre. Amikor Prohászka, 60 évvel ezelőtt, április 2-án összeesik az Egyetemi templom szőszékén, a segítségére sietőknek azt suttogetta el: favete linguis = hallgassatok, legyetek csendben!

Napjainkban csend-szegények letünk. Pedig soha a történelem folyamán nagyobb szüksége nem volt az emberi léleknek a csendre, mint ma. Zsivajgó, zakatoló századunkban, amikor a technika az ember fölé nőtt és a gép szinte rabjává tette; amikor mindenki siet, lohol, mert muszáj, ha boldogulni, emelkedni, érvényesülni akar. Futás az élet, végső soron futás a pénz után. Nincs megállás, mert aki megáll, az lemarad.

Ebben az örökös rohanásban meghal a csend, vele a lélek nyugalma, egyensúlya és békéje. Agyontechnizált, gép-zajos világunkban a csend fogalma lassankint ismeretlenné válik. Hogyan írta az említett dán filozófus?: ők a kereszténység megtartói, a csendben elmélkedő emberek.

Ezt a parányi, kicsi csendet, ami maradt, meg kell becsülni és nagyra értékelni, mint Jézus tette. Erre kell a pihenés, felüdülés a természetben, a tavak, erdők, hegyek csendjében telődni, lelkileg újra felrakódni, különben kiszárad a lélek, az ember szellemileg eltűnik és kifárad. A csendben azonban megújulni, új erőre kapni, így frissen fog startolni az új feladatok elvégzésére.

Nagy a csend hatalma és varázsa....

Imaszándékok

NOVEMBERRE

1.

Imádkozunk: Isten óvja és segítse a veszélybe került házasságokat és családokat; azok tagjait erősítse a válságok megoldásához.

Korunkban különösen sok veszély fenyegeti a házasságokat és a családok létét.

Fiatalok közül sokan úgy gondolják: a szerelem garantálja a jó házasságot, különösen a hosszú ideig – netán a házastárs haláláig – tartó zökkenőmentes együttélést. Beleértve a kapcsolat minőségének emelkedését, veszélyek ignorálását, illetve a fellépő problémák – majdnem – automatikus megoldását.

A fiatal kor „rózsaszínű” szemüvegén keresztül nézve az eljövendő házasi életet, sok minden nem látható a hiányzó élettapasztalat, felkészülés és más hiányok miatt.

Nevezhetnénk fekete szemüvegnek is, amely sok mindent eltakar, nem enged meglátni.

Egyik terület: a házasi élet emberi és Istentől rendelt értékei kevésbé ismertek. Csak azok az értékek értékelhetők magasra, amelyeket valaki „kívülről-belülről” ismer. Ha tehát a szülőktől vagy másoktól származó „elméleti” ismeret megvan, gyakorlati sikra kell átvinni, színtet „lefordítani”, mindenkinek a saját természetére szerint. (Ez még nem intim kapcsolat, csupán felkészülés.) Ide tartozik a veszélyek, problémák feldolgozása, majd megoldása, azoknak változatai is.

Másik nagy terület: a jegyesek közös felkészülése az életközösségre, a házasi életben. Célok, utak, tartópillérek meghatározása, horderejüknek vizsgálata – szeretet, megbecsülés, bizalom egymás iránt, a házasi életben ágyazása – s még sok minden.

Tudni kell, hogy amíg dolgok megszerzéséért először keményen meg kell dolgozni, addig a házasi életben előbb jön az „édes jutalom” aztán a szürke hétköznapok, évek, évtizedek...

Később jönnek a válságok, amelyeket meg kell (ene) oldani. Egy részét elkerülheti az ember széleskörű felkészülés által. Így is elég az, ami veszélyezteti a házasi életet és a családot: amit sok áldozattal, önuralommal, fáradtsággal lehet csupán és gyakorta lassan megoldani. Ily „megharcolt” fázisok után sokszor megtisztulnak a helyzetek s az egymáshoz való viszony.

Mindennek Isten kegyelme, segítő ereje is szükséges. Nemcsak azoknak van szüksége rá, akik most a mélypontra vannak, imádkozunk bensőségesen a keresztény családokért: legyen erejük a válságokat átélni, megharcolni!

2.

Könyörögjünk, hogy minden egyházi rend és az Istennek szentelt életre vállalkozott közösségek meggyőzően éljék karizmatikaikat.

Melyek az egyházi rendek és közösségek karizmatika?

Elsősorban egy rend lelkiségi felépítése. Példaként a bencések jelmondata: „Ora et labora” – „Imádkozzál és dolgozzál”. Első helyet foglal el az Istennel kialakított kapcsolat. Erről nem kell sokat beszélni, ezt élni kell. Mindenki, aki a megélt Istenközelséget látja, érzékeli, tapasztalja, követésre méltónak, valódinak érzi a

Folytatás a 2. oldalon

Lisieux-i Kis Teréz egyháztanító

II. János Pál pápa Párizsban, az Ifjúsági Világtalálkozón, váratlanul bejelentette a szentmisében, hogy Lisieux-i Szent Terézt egyháztanítói rangra emeli. Az ünnepi kihirdetésre halálának 100. évfordulója alkalmából, október 19-én, a missziók vasárnapján került sor a római Szent Péter Bazilikában. A nők közül eddig csak Siénai Szent Katalin és Avilai Nagy Szent Teréz nyert egyházdoktori címet, most harmadikként Lisieux szentje csatlakozik hozzájuk. Ő a világegyház egyik legkedvesebb szentje. Ime, az élete dióhéjban.

Családi nevén *Martin Teréz* francia földön, Alençon-ban született szüleinek kilencedik gyermekeként. *Avilai Nagy Szent Teréz*-től megkülönböztendő nevezik *Lisieux-i Kis Teréznek*, minthogy édesanyjuk halála után a család Lisieux-be költözött, ahol a 15 éves Teréz – két nővére példáját követve – belépett a sarutlan karmelita apácák rendjébe. „Egy lélek története” (= *Histoire d'une âme*) címen megírta életrajzát. Magyar fordításban is megjelent Budapesten 1926-ban. „Utolsó beszélgetéseit”) = *Novissima verba* (Ágnes nővérevel az Anonymus Kiadó adta ki Rómában 1974-ben. Mindkét munkát szinte minden kultúrnyelvre lefordították.

Balla Borisz, a Vigilia egyik alapítója és szerkesztője írta róla: „Rövid élete szakadatlan láncolata volt a rejtett szenvedéseknek, a lángoló szeretetet hősi gyakorlatainak és az istennek való tiszta gyermeki odaadásnak... Közvetlen nyelvezete, bájos eredetisége, sokszor költői szárnyalása, fenkölt emberi mivolta írását modern pedagógiai remekművé teszi. De írt izzó színű és lángoló hevű költeményeket is”.

Mindössze 24 évet élt, 1897 szeptember 30-án tért meg a mennyei Atyához. XI. Piusz pápa 1925-ben avatta szentté. Ünnepe október 3. Földi maradványait a római Szent Juszti templom őrzi.

– s i j ó –

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Egyház és homoszexualitás

Egy bécsi olvasónk írja:

„Az utóbbi években egy egész sor olyan egyházi botrányról számoltak be a lapok, amelyek papok, sőt püspökök homoszexuális hajlamaival álltak összefüggésben. Ugyanakkor az Egyház határozottan elítéli a homoszexualitást, sőt diszkriminálja és perverznek minősíti azokat, akik anélkül, hogy erről tehetnének – saját nemük iránt vonzódnak. Evvel a magatartásával igazságtalanul sújt és elidegenít magától sokakat, köztük számos hívó keresztényt. Szerintem álszent szemforgatás, ha a papok botrányait igyekeznek eltussolni, a többiekre pedig kígyóbékát kiabálnak. Nem lenne-e itt az ideje, hogy az Egyház ezt a kérdést a tudományos eredmények szemmel tartásával újra átgondolja és olyan álláspontot alakít ki, amely a modern szemléletnek megfelelő?”

Válasz:

A kérdés, amelyet olvasónk felvet, nemcsak nagyon aktuális, hanem rendkívül kényes és összetett. Próbáljunk meg tehát mindenekelőtt tisztázni néhány szempontot, annál is inkább, mert a tömegtájékoztatási eszközök, ahonnan a legtöbb ember „jól értesültsége” ered, a témát alaposan összekuszálták. Ne firtassuk most ennek mélyebb okait: szerepel köztük egyaránt a szenzációhajhászás, a közmondásos újságírói felületesség és a vallási műveltség hiánya, valamint egy immár krónikus egyházellenes érzület. De vegyük a dolgokat sorra.

1. Senki se vonja kétségbe, hogy mint minden emberi közösség tagjai közt – az Egyházban is akadhatnak, annak minden síkján, homoszexuális hajlamú egyének. Más kérdés azonban, hogy az elmúlt években – különös módon számos országban egyszerre – kirobbant ilyen természetű „botrányok” közül mennyi volt a valódi és mennyi a mondvascinált. Egyesekről azonnal kiderült, hogy minden alapot nélkülöznek, másokról, hogy indokoltak és egy harmadik csoportnál mindvégig megmaradt a kétely. „Eltussolásról” az Egyház részéről nem hiszem, hogy lehet beszélni, hiszen a bebizonyosodott esetekben az illetékes főpásztorok nyilvánosan megkövették a károsultakat és nem górdítottak akadályt az ügy kivizsgálása elé. De kényes és fájdalmas ügyekről lévén szó, érthető ha igyekeznek őket diszkrétan kezelni, tudatában annak, hogy ilyesmi káros az Egyház jó hírére. Egyébként sem szabad senkit elítélni, amíg az ellene felhozott vádak be nem bizonyosodnak.

2. Téves olvasónknak az az állítása, miszerint az Egyház a homoszexualitást, mint olyant, elítéli. A vatikáni „Hittani Kon-

gregáció” már 1975-ben kiadott egy dokumentumot a szexuáletika különböző kérdéseiről, amely megkülönbözteti a homoszexuális hajlamot a homoszexuális cselekményektől. Ez utóbbiak – az irat szerint – önmagukban nincsenek rendben” s ennél fogva „nem lehet őket semmilyen módon jóváhagyni”. – 1986-ban ugyanez a vatikáni hivatal közzétett egy iratot a homoszexuálisok lelkipásztori ellátásáról. Ebben a homoszexuális hajlammal kapcsolatos félreértések elkerülésére leszögezi: „ez ugyan önmagában véve nem bűnös, de megalapoz egy többé kevésbé erős tendenciát, amely egy erkölcsi szempontból rossz magatartásra irányul. Ezért magát a hajlamot is objektíve rendellenesnek kell tekinteni.” Ennek az álláspontnak indokolásául a Hittani Kongregáció a Szentírásra, különösképpen a Teremtéstörténetre hivatkozik. „Isten az embert férfinek és nőnek teremtette saját képére és hasonlatosságá ... ezért az emberek arra hivatottak, hogy nemi egymásra irányultságukban a Teremtő benső egységét tükrözzék. Ezt egyedülálló módon a Vele való együttműködésük révén teszik az élet továbbadásával, mégpedig a kölcsönös egymásnak ajánlódás aktusával a házasságban”.

3. Téves az az állítás is, miszerint az Egyház a homoszexuálisokat diszkriminálná. Bármennyire erkölcsileg helytelennek ítéli is az ilyen kapcsolatokat, éppen az idézett iratok igazolják, hogy lelkipásztori szeretettel fordul feléjük és igyekszik segíteni őket a számukra kétségkívül komoly lekiismereti problémák megoldásában. De aminthogy kénytelen ma is, a változott gyakorlat ellenére, erkölcsileg meg nem engedhetőnek minősíteni mindenféle házasságon kívüli szexuális kapcsolatot, úgy a homoszexuálisok esetében sem tehet egyebet, mint hogy a teljes megtartóztatás felé irányítja őket, bármennyire tisztában van is vele, hogy ez számukra milyen áldozatokkal, önfegyellemmel jár. Természetes tehát, hogy homoszexuális hajlamú személyek éppúgy járhatnak a szentségekhez, mint bárki más, mindaddig, amíg nem lépnek tartós szexuális kapcsolatra azonos nemű egyénekkel.

Erről a kérdéstről nyilatkozott a Herder kiadó „Anzeiger für die Seelsorge” c. folyóirata 97 júliusi számában. Dr. August Wilhelm von Eiff, orvosprofesszor és pszichoterapeuta, Bonn-i egyetemi tanár, a szexuáletikai problémák nemzetközileg elismert szaktekinétye. Kutatásai kimutatták, hogy a hímnemű újszülöttek 2-3 %-ánál lehet beszélni velük született homoszexualitásról. A többi esetben pszichológiai és családi faktorok és főleg későbbi elcsábítás valamint a környezet befolyása játszanak lényeges szerepet. A statisztikai adatok szerint a harmonikus családi élet, a testvérek közti jóviszony nem kedvez homoszexuális érdeklődés kialakulásának. Ezzel szemben homoszexuális férfiak szülei közt háromszor akkora volt az alkoholista száma, mint a normális átlag. A legújabb kutatási eredmények alapján von Eiff professzor kétségbe vonja, hogy homoszexuálisok nemisége – eltekintve a partner kiválasztásától – lényegesen különböznék a heteroszexuális személyektől. Ezt igazolják a homoszexuálisok fellegvárában San Franciscóban végzett megfigyelések, amelyek kimutatták, hogy homoszexuális egyének képesek magatartásuk megváltoztatására. Amikor az u.i. köztudomású lett, hogy az AIDS terjedését a homoszexuális praxis nagyban elősegíti, homoszexuálisok ezerszámra változtattak szexuális szokásaikon. Von Eiff professzor mindezek alapján meg van győződve arról, hogy megfelelő irányítás és motiváció mellett – és itt fontos szerepet tulajdonít a vallási, lelkeségi befolyásnak – a homoszexualitás jelensége nem

jelent megváltoztathatatlan tény, hanem az esetek jelentős hányadában csökkenthető. Ez különösen is érvényes homoszexuális hajlamú papnövendékekre – a cikk, amelynek címe „Papok és homoszexualitás” elsősorban evvel foglalkozik – akiknél lehetségesnek tartja a szexualitás szublimációját és értelmi és érzelmi síkon való kezelését.

P. Mehrle Tamás OP:

Beszéd a pesti Szent István bazilikában

Múltkor számunkban beszámoltunk P. dr. Mehrle Tamás svájci magyar főlelkész gyémánt-miséjéről, amely szeptember 7-én a pesti Szent István Bazilikában folyt le. A szentbeszédet dr. Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke mondotta. Befejezésül a gyémántmisés atya szöveg a bazilikát megtöltő közönséghez. Beszédének tengelyébe az emigráció és az óhaza kapcsolatának problémáit állította. Elhagyva a köszöntő és üdvözlő részeket, kevés kihagyással közöljük Mehrle atya beszédét.

Nem tudom szavakban kifejezni, mennyire megtisztelt engemet az a tény, hogy papszentelésem 60. évfordulóját itt mondhatom. Budapestnek ez a grandiózus temploma nem csak a fővárosunk díszé és büszkesége, egyben az országalapító Szent Istvánnak drága ereklyéjét, a szent jobbot őrzi. Ez a jobb a jelenben is arra int, hogy nemzetünk újjáépítésében a szent-istváni keresztény Magyarország legyen eszményképünk.

Ma talán azért is tudom értékelni az említett tény, mert hosszú éveken át nem hazánkban éltem. A középiskolai tanulmányaim a soproni bencés gimnáziumban végeztem, érettségi után, 1931-ben Szent Domonkos rendjébe léptem. Egyéves szombathelyi noviciátusom után máris külföldre kerültem, Ausztriában, Franciaországban, Rómában folytattam teológiai tanulmányaimat és csak 1940-ben jöttem haza, ahol a budapesti rend főiskoláján tanítottam. Rendünket, akárcsak a többi rendet, 50-ben feloszlatták. Munka után kellett nézmem s mert a kommunista vezetőség nem talál méltónak arra, hogy esetleg irodai állást vállaljak, a magyar forradalomig mint segéd munkás egy vasgyárban kerestem meg a kenyerem. Az októberi szabadságharc egyik legvéresebb és egyben legmagasztosabb élményt jelentett számomra. A leverése után én is Nyugatra szakadtam, rendi előjáróim Svájcba küldtek, ott rövidesen kineveztek a fribourgi egyetem tanárának és a svájci magyar katolikusok főlelkésének. A korhatár miatt az egyetemen nem taníthatok, de Németország, Franciaország és Svájc egyes szemínáriumaiiban és apátságaiiban a tanításban még kiveszem a részemet. Amióta hazánk lerázta magáról a szovjet kommunizmus igáját, örömmel térek néha haza, boldog vagyok, hogy időnként a haza talaján az éltető magyar levegőt szívhatom. Mindez annyit jelent, hogy tekintve, hogy 85 éves vagyok, éltem nagyobbik részét, azaz 51 évet külföldön töltöttem, de nem hiszem, hogy magyarságomból bármit is vesztetem volna.

Külföldi tartózkodásom alatt nem egyszer szerencsém volt Mindszenty bíborossal találkoznom, sőt meg is hívott magához és ilyenkor hosszan elbeszélgettünk. Tudtam, hogy kezdetben nagyon is igényes felfogása volt a külföldi magyarok hazatérésére vonatkozóan. Valahogyan úgy gondolta, hogy hazánk fölszabadulásakor a külföldi magyarok egy emberként fognak hazatérni. Élete utolsó éveiben, miután közelebből megismerte a külföldi magyarok életét, akiknek gyermekei jobban beszéltek az idegen nyelvet mint a magyart, elismerte, hogy nem olyan egyszerű a dolog. Manapság a magyarok az egész világon vannak szétszórva, de ha lélekben és szívük mélyén magyarok maradnak, akkor külföldön élve is használhatnak régi hazájuknak. Igaz, az emigránsors bizonyos kettősséget rejt magában, ezt a kettősséget vállalni kell, de fel lehet oldani épp azáltal, hogy megtartjuk a régi hazánkhoz való hűséget. És ha lélekben magyarok maradunk, ha a magyar névnek becsületet szerzünk, ha mindenütt

Befejezésül csak ennyit: 1. ne üljünk fel a szenzációéhes sajtó felületes és a valótlanlanság gyakran tudatos terjesztésétől sem visszariadó híreszteléseinek, hanem informálódjunk a dolgok valós állása felől és 2. forduljunk szeretettel és nagybecsűléssel azok felé, akiket ezzel a keresztrel a vállukon hívott Jézus az Ő követésére.

Frank Miklós

hazánk érdekét védjük és képviseljük, ki tudja talán rólunk is elmondható lesz az, amit a költő a gólyamadárról mond: Két hazát adott a végzetünk.

Mi külföldi magyarok, ha a nyugati világban nyitott szemmel élünk, tapasztalatainkkal is gazdagíthatjuk az itthoniakat. Az itthoniak esetleg a nyugati világ gazdagságában látják vágyaik netovábbját. De meg kell érteniök, hogy most nem „ügyeskedéssel”, hanem komoly, következetes munkával kell a jólétet megalapozniok. A kommunizmus nemcsak anyagilag tette tönkre hazánkat, azáltal is, hogy az igaz munkaerőkölsöt megrontotta. A gazdagság kétségtelenül jóra használható, de mi külföldi tapasztalatból tudjuk, hogy a gazdagság önmagában senkit boldoggá nem tesz. Rosszul használva nem igazi jólétet teremt, hanem mérhetetlen szerencsétlenséget is okozhat. Sehol annyi csalás, annyi igazságtalanság, annyi rejtett emberölés – gondoljunk csak a milliányi magzat-elhajtásra! – annyi ember- és lélekrombolás, annyi erkölcsatlenség nem történik, mint az ún. jóléti társadalomban. A Szentatya körleveleiben már nem egyszer vészriadót fujt, kijelentvén, hogy a jelenlegi nyugati társadalom már nem nevezhető keresztény társadalomnak, világnézetében, felfogásaiban, társadalmi nevelésében pogánnyá fajult, sőt a régi pogányoknál is rosszabb, mert azok még keresték az istennel való kapcsolatot, a maiaknak Istenre nincs szükségük, a jólétet, az élvezetet, az erkölcsi szabadságot imádják, ezek az istenei!

Megvallom, amikor pár évvel azelőtt először jöttem haza, félttem attól, amit majd itthon tapasztalok. Most már magam is úgy találok: sok szempontból a magyar egyház jobb helyzetben van, mint sok nyugati országban.

A papság még igazán a katolikus hithez tartja magát és nem saját bölcsességét hirdeti a híveknek. Itthoni templomaink látogatottabbak, mint sok nyugati országban. Az emberekben nincs meg az a szinte beteges ellenszenv a pápa ellen, ahogy azt nálunk Nyugaton tapasztaljuk. Valahogyan a magyarok Szent István óta hozzászoktak ahhoz, hogy Krisztus helytartójában igazi védnöküket, barátjukat lássák. Nemde egyedül XII. Piusz pápa állt a magyarok pártjára és szólította fel a népek felelős vezetőit – sajnos eredménytelenül – hogy ne hagyják magára a vérző magyarságot?

Itt tartózkodásom alatt alkalmam volt fiatalokkal is találkozni és örömmel vettem észre, hogy lelküket meg nem perzselte fel a jóléti társdalom eszménynekülisége, blazírtsága. Ha ezekre az itthoni fiatalokra gondolok, imámban ez fogamzik meg: Uram ne engedd, hogy a mai magyarok, főképpen a mai ifjúság az elpogányosodott nyugati jóléti társadalom példáját kövesse, erősítsd meg magyarságában, keresztény világnézetében és hitében, hogy a harmadik évezred meggyén, a múlt vereségek, elnyomatások, megszegyenyítések kora után, első királyunk szellemében egy újabb keresztény Magyarországot tudjon felépíteni.

Imaszándékok

Folytatás az első oldalról

követésre méltónak, valódinak érzi a tanúságtételt. Itt a rend tagjai megélik e karizmát s meggyőzően tanúsítják. Másik karizma a „dolgozzál” egyensúlyt teremt az Istenben való elmélyülés és az egészséges fizikai-szellemi munka között. A tanítótrendek, de a közösségek és rendek tanító részlegei a tudás átadásával, egyben a jellemtulajdonságok jelölésével és fejlesztésével képesítik a fiatal nemzedéket, hogy megállják helyüket az életben. Ezek is karizmák.

A „dolgozzál” jelenthet azonban fizikai munkát is kertészetben, gazdaságban, az állattenyésztés terén, vagy máshol. Ha „publik relation” (reklámzás) nélkül teszi egy rendtag önzetlenül a közösségért, ez is karizma, pedig első pillantásra nincs benne semmi rendkívüli. Fontos, hogy Isten dicsőségére és a testvérek javára szolgáljon...

Fejős Ottó

A VÁCI EGYHÁZMEGYE MULTJA, MAI HELYZETE ÉS KILÁTÁSAI

Keszthelyi Ferenc váci megyéspüspök válaszol Fejős Ottó hozzá intézett kérdéseire

– Kedves Püspök Atya, kérdeznék az egyházmegye történelmi múltjáról, alakulásáról?

A váci egyházmegyét Szent István alapította, noha ugyan írásbeli adatok nincsenek, történelmi dokumentumok sem, mint pl. Esztergomnak, de az alapítások között elsőként tartják nyilván, mert más okiratok ezt visszamenőleg igazolják. Igazában lakott terület volt ez a honfoglalás előtti időben is és kiváló stratégiai hely. 1526-ban a mohácsi vész idején az akkori püspök és bandériuma odaveszett a csatában. A török hódoltság területén volt Vác, majdnem teljesen kiürült, püspöke, ha volt, akkor az a királyi Magyarországon és onnan távolból próbált érintkezni az ittlévőkkel. Csupán szórványban voltak papok (többnyire ferencesek) akik ezzel a területtel próbáltak foglalkozni. Igazában véve amikor Budavár visszavétele után ráköszöntött Magyarországra a szabadság, akkor kezdődött az egyházmegye történetének a második szakasza, amely igen nagy jelentőségű volt. Olyan püspökeink voltak, akik valóban európai hírnévre tettek szert, mint pl. Migazzi Kristóf, aki nemcsak az egyházi épületeknek, hanem az egész városnak az építetője volt. Althann püspök kezdte el az építkezést, de volt itt Eszterházy Károly püspök is aki később Eger városát építette föl. Migazzi először két évig volt itt püspök, aztán Mária Theresia kérésére a pápa őt bécsi herceg-érsekké és bíborossá nevezte ki. Néhány év után azonban visszavette mint egy protektorátust ezt a területet és onnan intézte az egyházmegye kialakítását. Télen Bécsben volt, nyáron, tavasszal és ősszel pedig Vácott. A székesegyház, a püspöki székház, a szeminárium épülete, káptalani házak, nagypréposti palota, iskolák alapítása és felépítése is az ő érdeme.

– Milyen területen fejlődött az egyházmegye 1989 óta?

Az egyházmegye életében óriási probléma volt, hogy évtizedekig házi őrizetben ill. internálásban volt Pétery József püspök. Eztán volt püspök dr. Bánk József érsek – püspök, aki később Egerbe került, de újra visszakérte magát a Váci Egyházmegyebe, dr. Endrey Mihály püspök, aki már halálos betegen jött Vácra, két esztendeig működött itt. Közvetlen elődöm Marosi Izidor püspök most Kecskeméten él. Igazában tehát alig volt itt tartós ideig valaki. Bánk püspök nagyszabású építkezéseket kezdett. Ő tette rendbe a székesegyház tetőzetét, de foglalkozott a papneveléssel is.

Sajnos a váci szeminárium épülete Madách Gimnáziumként működött 40 éven keresztül. Elsőként éppen az 1989-es években, amikor már erre lehetőség volt, ezt az épületet Marosi püspök visszajelentelte. 1992-ben már telekkönnyűleg a nevünkön is volt, de a megállapodások folytonos csúszása miatt csak 1996-ban került a birtokunkba. Még folynak az átalakítási munkálatok, de szeptemberben a Magyar Katolikus Püspöki Kar Dunáninneni részéről első évfolyam kezd el működését és munkáját. Új isko-

lák, új óvodák jöhettek létre. Az egy-sületeknek szabad lehetősége nyílt, a papoknak a hívekkel való közvetlen kapcsolatra és az Egyház társadalmi megjelenése is lehetségessé vált. Először nagy volt a várakozás az emberekben, de bizonyosan megtorpantak akkor amikor látták, hogy ez a bizonyos politikai változás nem hozta magával az életmód változását, sőt rosszabb lett mint az előző évtizedekben. Súlyos gondok, megélhetési nehézségek, nélkülözések jelentkeztek. Ennyit tudok mondani az eddigi-ekről.

Én 1992-ben kerültem ide az egyházmegyébe. Időközben visszakaptuk a Máriabesnyő-i Máter-Szalvatóris nővéreknek a rendházát. Ez valamikor üresen állt, mi átvettük és egy egyházmegyei, sőt országos lelkigyakorlatos ház alakult ki benne, a máriabesnyői kapucinus templom mellett, ahova még külföldiek is szívesen jönnek. Létrehoztunk egy visszakapott romos épületből egy 100 fős Szent József kollégiumot. A piarista atyák viszont ide Vácra, iskolát nyitottak mi pedig számukra alakítottuk ki az említett kollégiumot. A Püspöki Székház mellett Oktatási központot alakítottunk ki és van egy közösségi házunk ahol rendszeresen színházi előadásokat rendezünk.

Szemináriumunk a 30-as években Európa legmodernebb szemináriumává vált.

Hanauer István püspök egészítette ki a Migazzi féle épület. A megnagyobított épületben 100 cella és 100 „tarzicius férőhely” volt a középiskolás gyerekek részére. A mostani átalakítás szűkebb keretekre szorítkozik: 50 cella lesz benne.

Van egy katolikus iskolánk itt Vácott, a Karolina iskola. Sajnos ezeknek az intézeteknek az anyagi támogatottsága mindig bizonytalan és csekély és így újabb létrehozására nem is igen nyílik lehetőség. Az épületek amelyeket említettem és ezen célokra visszakaptunk, csaknem tönkretett állapotban kerültek hozzánk.

– Hány oltártestvér dolgozik aktív szolgálatban?

152 lelkipásztorunk és 62 nyugdíjas atyánk van. Ebben a 230-as létszámban benne vannak az Egyházmegyében működő szerzetesek is.

– Hány plébánia áll üresen?

A jelenlegi körülmények között a 232 plébániát – mert közben határmódosítás történt az Egyházmegyében – 152 pap lát el. Ez sajnos módosulni fog mert van 82 éves papunk is, aki ugyan jelenleg aktív, de az egészségi állapoton múlik és nem életkoron.

– Kaptak-e fontos épületeket vissza és milyen munkát végeznek ezekben?

Az egyházmegye területén amiket visszaigényeltünk, elsősorban iskolák voltak. Az Egyházmegye kezében van a Migazzi által épített verőcei pihenőház, kastélyt, ahol jelenleg 150 nővér van elhelyezve, akiket valamikor oda internáltak. Ez az épület egyúttal papi szociális otthon is volt. Ebben az épületben létszámstoppal kérünk vissza részeket, hogy a kiürült helyekre nyugdíjas papokat tudjunk elhelyezni.

– A katolikus iskolák, amelyek nem a rendekhez tartoznak, hogyan fejlődnek és hol?

Katolikus középiskola csak a piarista atyák irányítása mellett működik. Van ugyan egy kezdeményezés Balassagyarmaton, hogy az általános iskola 6. osztálya után már gimnáziumi osztálynak számíson és 6+6-os beosztással. Vettem egy kis majort és kis földet hozzá, ahol szociális jellegű iskolát nyitottunk, olyan gyerekek számára, akik az általános iskolát se tudták befejezni, itt elsősorban cigánygyerekekről van szó. Lányokat bedolgozó

varrónői, a fiúkat gazdasági gépszerezői betanított munkásoknak, vagy pedig mezőgazdasági munkásoknak fogjuk kiképezni.

– A balassagyarmat-i iskolát melyik rend pártolja?

Az iskola teljesen egyházmegyei, és pedig annak idején az Esztergomi Főegyházmegye alapította és a határmódosítás következtében került ide.

– Hogyan és hol gyökereznek vissza a szerzetesrendek az Egyházmegyében? (Férfi és női rendek.)

A piaristák a noviciátusukkal együtt laknak a gimnázium épületében, de annak csak a felét kapták vissza.

A másik feléről megy a huza-vona, mert újabb és újabb kárpótlást igényelnek

a város részéről, holott a kárpótlási összegek csak ígéretek többnyire és nagyon nehezen csordogálnak. Ebben az épület-rezben működik 4 gimnázium, két-két osztállyal. Ezenfelül vannak szerzetesek Máriabesnyőn, kapucinusok, tartományi rendházzal, rendi növendékekkel, akik ellátják a kegytemplomot is. Ferencesek Szécsényben látják el a kolostor melletti plébánia templomot, de ott van a noviciátusuk is még erdélyiek számára is. Nővérek élnek Vácra az Örökimádó Nővérek, egy kis házban abban kápolnával, akik itt kaptak annak idején menedéket. Élénken részt vesznek az Egyházmegye és a város életében. Vannak Pálos nővérek, a márianosztra-i plébániát pedig Pálos atyák vezetik. Szobon vannak a Lazarista atyák, akiknek gimnáziumuk van. Vannak domonkos rendi nővérek is, akik többnyire idősebbek. Ferences kisnővérek is élnek az Egyházmegye területén akik, egy plébániát kaptak meg.

(Folytatás a köv. számban)

397

Szent Márton éve

1997

Egy 1600 éves sír története

Franciaországban Szent Márton közel 4000 templom, kápolna és oratórium védőszentje, több mint 500 város vagy község viseli nevét és „Martin” a leggyakoribb francia családnév. A Szent Márton tisztelet fellegráza azonban emberemlékezet óta Tours, amely a harmadik század óta püspöki székhely. E város székesegyházába vitték vállukon a hívek a szerzetes Márton, aki a legenda szerint püspökké szentelése elől a ludak óljába bújt (innen a Márton napi libapencsenye). A zarándokok mégsem ide a Saint Gatien katedrálisba igyekeznek, hanem a Szent Márton bazilikába, amelynek altemploma őri a köpenyét megosztó szent sírját.

Amikor 397-ben vidéki lelkipásztori után Sz. Márton püspök visszaadta lelkét Teremtőjének, szerzetes társai éjszaka bárkán a Loire folyón vontatták Toursba a holttestre igényt tartó Poitoubeliek elől. Sírja fölé hamarosan templomot emeltek előbb fából, majd egyre nagyobb bazilika váltotta fel az előzőt. Így keletkezett a korai középkor egyik legnagyobb temploma Gallia apostolának sírja felett. Ide zarándokoltak előbb a frank majd a francia királyok, gondterhelt pápák és kegyelmet, gyógyulást kereső hívek megszámlálhatatlan sokasága. Mindannyian annak közbenjárását kérték és kéri még ma is – aki, mint katona, szerzetes és püspök már e világon szószólónk volt. Valahányszor elpusztult „Gallia zarándokhelye” (tűzvész, normannok betörése) mindig nagyobb és szebb épült helyébe. Ez vonatkozott a hozzátartozó kolostorra és egyéb épületekre, mint kórház, kincstár, börtön stb., amelyet hatalmas fal vett körül. A városnegyed mai neve, Marti-nopole, erre emlékeztet.

A nagy törés a reformációval kezdődött. 1562-ben a hugenották beveszik a várost és kifosszák a templomokat. Sz. Márton sírját teljesen elpusztítják, földi maradványait elégetik. Csak a koponya egy része, egy orsócsont és néhány csontdarab maradt meg. A vallásháborúk után a templomot restaurálják, de Szent Márton tisztelete egyre alábbhagy.

A „végleges” megsemmisítés 1793 december 24.-ével kezdődik. Francia forradalmárok behatolnak a templomba, kiűzik a híveket, törnek és zúznak, majd lóistállóként használják, míg 1798 november 10.-én egy hatalmas robbanással („le bouquet de saint Martin”) a földdel egyenlővé teszik. Tours akkori vezetősége úgy döntött, hogy új várostervezéssel örökre kitörlik Szent Márton emlékét. Az

eltüntetett templom helyére két egy-mást keresztező utcát vezettek és házakat építettek. A szájhagyomány szerint, amikor Napóleon a közelben tartózkodott, a városatyák arra kérték a császárt, tisztelje meg látogatásával Tourst. A császár azzal utasította vissza a meghívást, hogy nem teszi be lábát abba a városba, amely így meggyalázta a katona Szent Márton emlékét.

A múlt században a történelmi igazságtétel igényével lassan újra felelevenedik Szent Márton tisztelete. Régi várostervek segítségével betájolják és megtalálják Szent Márton püspök nyoma veszett sírhelyét három ház fundamentumában. Itt illik megemlíteni a dúsgazdagságánál is nagyobb vonalú Leon DUPONT Szent Márton tiszteletét, aki többek között felvásárolta a szóban forgó házakat. Vak egyházellenes hangulat ellenére 1886-ban elkezdődik az új neoromán-bizánci stílusú bazilika építése. Az első világháború után a politikai légkör kedvező – a németek november 11.-én, Szent Márton napján, kapitultáltak – és a munkálatokat 1924-ben befejezték. Az új Szent Márton bazilika szorgalmazói a legmesszebbmőnően figyelembe vették a forradalom idején kialakított városképet és az új templom alapterülete csak Szent Márton sírjánál fedi a lerombolt templom helyét.

A bazilika egyik sarkában látható a koronás magyar címer egy több méter hosszú lobogón, amelyet gróf Mikes János szombathelyi püspök ajándékozott 1913-ban. Ekkor vette át magyar zarándokszereg jelenlétében Szent Márton fejereklyéjét, amely azóta a szombathelyi székesegyház féltett kincse. Magyar vonatkozású még a múlt évi szombathelyi egyházmegye tursi zarándoklata (lásd Életünk 1997 jan. szám), amely része a Szent Márton tisztelet újjáéledésének. II. János-Pál tavalyi tours-i látogatásakor itt találkozott a kirekesztettekkel és aktualizálta Szent Márton tanítását ami lényegesen hozzájárult, hogy a pápalátogatást megelőző ellenséges hangulat kedvező fordulatot vett a francia médiákban. Ez is Szent Márton csodája.

Molnár Ottó (Párizs)

Hallgatni, mikor beszélni kell, színtoly nagy hiba, mint beszélni, mikor inkább hallgatni kellett volna.

Széchenyi

KI ÉRTI EZT?

A Nap rászállt a hegytetőre s megitta az éj tengerét.

Galamb ivott a nagymocsárból s a fertő forrás-tiszta lett.

Fecskényi jóhír szállt szívemre s megitta tenger-bánatom.

Mécs László (1895-1978)

GYERMEKEKNEK

Mindenkit a teljesítménye alapján kell osztályozni, egyedül a felmutatott eredmény a fontos. Ez a szabály uralja nálatok az iskolát amikor a tanár kinyitja az osztálynaplót. Nem számít, hogy ki mennyi időt, energiát fektetett be, s hogy milyen a képessége. Ugyanez a helyzet a munkahelyeken is. A munkaadót csak a teljesítmény érdekli és csak azt fizeti.

A világ e szigorú beállítottságából kikökönt bennünket a november 9-én elhangzó evangélium. Jézus szerint a

szegény asszony két fillérje többet számít a perselyben, mint a gazdag nagy adománya. Isten nem csak a teljesítményre, hanem a képességre is figyel. Az eredmény mögött meghúzódó munka is érdeklí.

Biztosan emberibb, szebb lesz körülöttem a világ, ha Jézusnak e szemléletmódját elsajátítod. Több lesz a barát, drágább a szülő, megbecsültebb az osztálytárs, értékesebb az ajándék ...

János atya

FIATALOKNAK

November 9-én, az évközi 3. vasárnapon olvassuk Szent János evangéliumából:

„A zsidók húsvétjának közeledtével Jézus fölment Jeruzsálembe. A templomban kalmárokat talált... Kötélből ostort font, és mind kiűzte őket a templomból.”

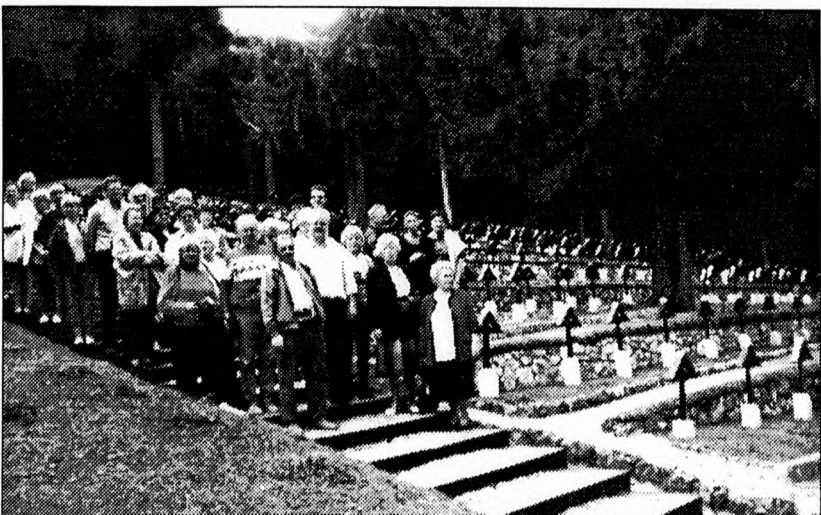
Jézushoz hasonlóan, manapság is lennének néhányan, akik szeretnének úgy szívódnod odacsapni... Oda, ahol lépten nyomon azt tapasztalják, hogy az egyházi közösségekben nagyon jól megy az üzlet, csak éppen az eredeti – Jézus által meghatározott – célt fedi vastag porréteg.

Jézus tettein mindenki csodálkozott... Az addig csendes, nyugodt, csak a szavak éles fegyverét használó Jézus, igazi fegyverhez nyúl: ostort fon a hagyomány által „megszentelt” kalmárkodással szemben. Igaza volt. A templomot vásártérre alacsonyították. Az imádságháza, a kótyavetyélés porondja, alku, pénzváltás, talán család színhelye... S mind ez az írástudók, a papság tudtával és engedélyével.

A történetet olvasva, egy furcsa kérdés ötlött fel bennem: Mi lett volna, ha Jézus nem ostort ragad, hanem családottan, keserű szívvel otthagytta volna őket, úgy mond „kilépett” volna népe egyházi közösségéből?...

Útközben

Magyar emlékek nyugaton

Köhler fotó

Eső világháborús katona-temető magyar katonák sírjaival.
Monte Piána Dolomitok, Olaszország.

Képünkön a müncheni Magyar Katolikus Misszió egy csoportja (1997)

RÓMA REHABILITÁLTA PÁTER BULÁNYIT

A Magyar Püspöki Kar szeptember 10-én kelt rövid közleményében hozta nyilvánosságra, hogy P. Bulányi György piarista atya február 19-én aláírta a római Hittani Kongregáció által személyre szólóan korábban összeállított hittani tételeket (melyek szövegét a közleményhez mellékeltek) és ezzel „megerősítette, hogy maradéktalanul elfogadja a Katolikus Egyház tanítását. Ezért a Püspöki Kar kijelenti, hogy megszűntek a Bulányi György atyával kapcsolatban korábban hozott korlátozó intézkedések.” Kállay Emil kegyesrendi tartományfőnök – a Piarista Rend nevében, melynek legfőbb előjárója annyit fáradozott ennek az ügynek a rendezése érdekében – a következőképpen fejezte ki örömét: „Több mint másfél évtized óta feszültté vált a viszony Bulányi atya, az általa vezetett közösség és az egyházi vezetés között. Most e fájdalmas ügy lezárása után megköszönjük a Szentlélek Úristennek, az Igazság és Szeretet Lelkének, hogy hozzásegített a kapcsolatok rendezéséhez. Továbbra is imádkozunk azért, hogy a magyar egyházban is valósuljon meg az, amit a mi Urunk annyira a lelkére kötött övéinek”: „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt. Visszatekintve a múltra, szeretnénk kifejezésre juttatni, hogy mindenképpen tiszteletet érdemel Bulányi atya és a többiek áldozata, akik az Úr Jézus követőiként építették Isten országát az ateista államhatalom üldözése közepette is.” (Magyar Kurír).

A hír napirend előtti bejelentését szeptember 22-én a magyar Országgyűlés többsége megtapsolta. A világi sajtó számos cikkben elemezte és kommentálta az eseményt. Megszólalt a 79 esztendő páter is, aki többé-mégával 1945-ben Debrecenben már az Egyházüldözésre készülődve alapította meg a sejtrendszerre épülő, később Bokor Katolikus Bázisközösségnek nevezett mozgalmát. Hosszabb-rövidebb ideig tagja volt a világi katolikus értelmiség jó része. Lelkipásztori munkájáért 1952-ben életfogytiglani börtönre ítélték (az ügyész halálbüntetést kért), majd a forradalomban kiszabadulva 1958-ban újra elítélték, hogy aztán 1960-ban végleg szabadlábra helyezték. Tartanom kellett... attól, hogy a halálom előtt nem oldódik meg az ügyem. Örülök, hogy végül nem így történt, s megérhettem ezt a napot. A történelmi tapasztalatok azt mutatják, hogy sohasem a nagy győzelmek, hanem a kölcsönös engedmények viszik előbbre a világot... A pártállam annak idején arra készítette az egyházi hierarchiát, hogy a jog eszközével is lépjen föl a Bokor-mozgalom ellen. A bázisközösség és a katolikus egyház kölcsönös sérelmeket őriz, most azonban itt az alkalom, hogy oldódjon a feszültség” – nyilatkozta a Népszabadságnak. A Magyar Nemzet munkatársának pedig többek között azt mondta, hogy ugyanolyan-ként fogadta el most az egyház, mint amilyen-ként eltaszította. E meglepő kijelentésével arra célzott, hogy 1986-ban ő már egyszer aláírta a Hittani Kongregáció által a II. Vatikáni Zsinat tanításából összeállított 12 tételt, hozzáátéve 13-ikként a lelkiismeret elsőbbségéről szóló zsinati tanítást ami akkor a Hittani Kongregáció szemében megkérdőjelezte nyilatkozatának őszinteségét. Most a 4. pont kiegészítéseként belekerülhetett magába a nyilatkozatba. Ennek 12 pontja Isten és a felebarát szeretetéről, a hitről, mint a megigazulás alapjáról, a hívők összessége tévedhetetlenségéről, a szentírás sugalmazottságáról, valamint a lelkiismereti szabadságról, az újszövetségi könyvek, köztük a páli

levelek kánoni jellegéről, az apostolok s apostoltanítványok szavahihetőségéről, a teológiának a lelkipásztorkodásban kötelező alkalmazásáról, a püspökök tanítói-pásztori küldetéséről, az egyházi előjárók és a közjót szolgáló állam iránt kötelező engedelmisségéről szól. Hiába keressük azonban a nyilatkozatban a II. Vatikáni Zsinat elismerő szavait a katonai szolgálatról és annak lelkiismereti okokból történő megtagadásáról (Az Egyház és a mai világ viszonyáról szóló zsinati konstitúció, 79), pedig 1979-ben az robbantotta ki az összeütközést a Bokor és az államhatalom között, hogy a nagycsaládos Merza József matematikatanár, a mozgalom régi tagja – vállalva a börtönt – megtagadta a fegyveres katonai szolgálatot. A jézusi szelídség, békeszeretet és erőszakmentesség ideálját többen is követték. A Magyar Püspöki Kar 1986-ban az államhatalommal való jó viszony érdekében elhallgatta a vonatkozó zsinati tanítást, közös pástorlelvélben fenntartás nélkül ajánlva a katonai szolgálatot, ami – Cserháti József pécsi megyéspüspök, a Magyar Püspöki Kar egykori titkára, halála előtt az osztrák TV Orientierung c. kitéző vallási műsorában bevallotta éppúgy állami ösztönzésre és nyomásra történt, mint több más korábbi és későbbi intézkedés Bulányi atya ellen. Eközben a társadalomban egyre erősödött a bizalmatlanság a püspökök iránt. Nemcsak az Állami Egyházügyi Hivatal biztatására, hanem személyes meggyőződésből is Lékai László bíboros prímás teológiai vizsgálóbizottság elé idézte Bulányi pátert állítólagos tévtanai miatt. A „diológus” visszaszólásai miatt a vádlott két találkozó után nem jelent meg többé a vizsgálóbizottság előtt, csak írásban volt hajlandó válaszolni a kérdésekre. Annak ellenére, hogy általánosságban többször kifejezte és bátran tanúsította a katolikus hithez, egyházhoz való ragaszkodását, és a neki tulajdonított tévtanokat visszautasította.

1982-ben a Magyar Püspöki Kar megvonta tőle Magyarországon „a nyilvános misézés, igehirdetés, a szentségek, valamint a szentelmények kiszolgáltatásának a jogát”. Ilyen büntetést az egyházjog egyáltalán nem ismer. Csupán átvétele és személyre való alkalmazása volt annak az állami rendeletnek, amely az 1950-ben fölösztatott szerzetesrendek minden, egyházmegyei keretbe át nem vett papjának hasonlóképpen megtiltotta a nyilvános lelkipásztori munkát. Majd Lékai bíboros Rómába terjesztette föl Bulányi atya különböző forrásokból összegyűjtött tanításait, és Agostino Casaroli bíboros államtitkár, a Vatikán keleti politikájának kidolgozója a püspökök iránti engedelmisségre szólította föl a szerzetest, bár eretneként „a tiszta megoldásra törekvő”

Hittani Kongregáció sohasem ítélte el. Sőt, 1986-ban Joseph Ratzinger, a Hittani Kongregáció bíboros prefektusa kilátásba helyezte Bulányi atya kánoni helyzetének fölülvizsgálását, ha a hivatala által összeállított 12 pontot aláírja, ami másodszer, most már minden felet kielégítően egy évtizeddel később meg is történt.

Bulányi atya első újra engedélyezett nyilvános hálaadó miséjét október 19-én vasárnap délután 4 órakor mondta a Duna-parti Piarista Kápolnában, ahol gimnazistaként naponta járult szentáldozáshoz és 1943-ban pappá szentelték. Ott is elhangzik a fölszólítás: „Köszöntsétek egymást a béke jelével! Legyen békeség közöttünk mindenkor.”

Boór János

NEM ENGEDTE, HOGY EGY IS ELVESSZEN KÖZÜLÜK

Közi Horváth József

APOR PÜSPÖK
ÉLETE ÉS HALÁLA

A második kiadás fedőlapja.
Szamosi József munkája

Mert inspekciós voltam, nekem kellett elkísérni a növendékeket az új püspök fogadására... Felmentünk a Káptalan dombra és felálltunk szemközt a Székesegyház bejáratával, hogy mi is láthassuk a püspököt. Bent a templomban rövid szertartás folyt, mi meg idekint a régi és az új személyéről beszélgettünk... Közben megindult a menet kifelé s mi lestük a pillanatot, hogy mikor tűnik fel az új püspök alakja. Egyáltalán nem képzeltem el semmilyennek s most mégis úgy éreztem, hogy csalódtam.

Magas, erős fejedelmi alakja ellentétben állt a járásával. Úgy ment, mintha éppen hozzád készülne. Olyan egyszerűen, pózmentesen járt, hogy ennek a járásnak nem is volt jellegzetessége. Nem ment fejedelmien és nem ment főpaposan. Ennek a járásnak, ha volt jellegzetessége, az az volt, hogy feléd tart, aki közeledik, az hozzád jön. Az arca sem volt különös. Csak éppen hogy varázs volt benne. Magas homloka, szemének tatáros metszése lehet érdekes is, szép is, de ez nem fontos. Az egész arc a fontos. Ami tükröződik róla... Állok a Székesegyház kapujával szemközt s jön felém az új főpásztor. De nem mozdul a lelkem akkor sem, amikor letérdelünk az áldásosztó kéz előtt. Nem kutatom ki lehet, milyen lehet, de mikor felém osztja áldását, érzem, hogy valóban áldását osztja ránk. Külön nekünk, külön neked, és külön nekem. Nem a tömegnek, személyeknek, külön-külön mindenkinek... Ezt lehet így csinálni, így akarni, ez még mindig lehet a kötelesség, a magatartás formája. De a mosoly, amely... a tekintet kíséri, az

VISSZANYERT MAGÁNY

Két nyírfá néz be hajnaltól napestig a kórházzsoba nyitott ablakán és napbamártott lombjainak befestik nyugalmamat – szép visszanyert magány.

Halk irgalmas nővérek, úgy vigyáznak, nem fecsegnek, mint künn az emberek, a homlokomról letörlik a lázat, reggel vidám rigókkal keltenek.

Belémnyilal, ha rajtuk átszívárog – kötésen vér – a város sok zaja: sziréna sír fel, villamos kiáltoz... két gondos nővér, csendet int a fa.

Így tanulom meg múltamat levetni, az ősi fáknak végső vigaszt, továbbnyújtózni, újra megszületni, bölcsen, mint künn a boldog, néma fák.

Tollas Tibor (1920-1997)

Apor Vilmos emlékezete

Éppen 20 éve, 1977-ben, Münchenben jelent meg az első érdemleges könyv Apor Vilmosról Győr egykori országgyűlési képviselőjének, Közi Horváth Józsefnek tollából, örök emléket állítva egy szentéletű, mártíromságot is vállaló, fényes történelmi nevéhez méltó nagy főpaprak. Elfogyván a könyv, a Szerző felkérésére az új kiadás sajtó alá rendezését elvállaltam és ezen túlmenően 50 oldallal kibővítettem: fele részben dokumentum értékű írásokkal, emlékezésekkel, levelekkel, fele részben képdokumentációval, összesen 30 képpel.* Mindezek – csekély kivétellel – első publikációk! Az emlékező írások közül legértékesebbnek – néhány fejezetét irodalmi mértékkel mérve is kiemelkedőnek találtam S á r a y J ú l i a, a győri Állami Tanítóképző Intézet Gyuláról oda-került tanárnője fotó-másolatban hozzám juttatott, kéziratos feljegyzéseit. Terjedelmi okból „akkor”, az általam gondozott könyvben csak szűkösen közölhettem belőle egy-két fejezetet, most – Apor Vilmos szentté avatásának elsőstjén – alkalom adódott további részletek közzétételére. (Az alcímeket részben mi adtuk.)

már nem lehet konvenció, az nem az ősi magyar család történelmi alakjáié, nem az Egyház főpapjáié, – ez a mosoly az emberé –. Ez jut el hozzám. Talán úgy kezdődött, hogy visszamosolyogtam. Talán úgy, hogy meleg lett a szívem...

Iskolai látogatás

„Itt van a püspök!” – visszhangzik a folyosón. Eljött meglátogatni az iskolánkat. A tanárban elcsendesült hangon beszélgetünk, vártuk a látogatót. Nagy megtiszteltetés, hogy a hivatalos látogatások során a legelső közértező kerültünk.

...Megmutattuk a kertünket. Bizonyára látott már iskolát eleget. De mégis! Hogyan tudott megnézni valamit! A klemátságos olyan rajongó tekintettel nézett, mint talán csak azokra az apró kis gyakorlós elemistákra, akik – tízperc lévén – megrohamozták a sétáló vendéget. Bokrok mögül, mellékutakról, a legváratlanabb helyekről bukkantak elő léptenyomon a kíváncsi gyerekek és semmiféle tekintéllyel nem lehetett tisztességteljesen tartani őket, hisz maga a látogató biztatta őket. Megsimogatta

... rám került a sor. A dolgozó szobáján keresztül vezetett a fogadójaiba. Zavaromban a falon függő portrén akadt meg a szemem. „Az édesanyám” – mondta kedvesen s néhány szóval emlékezett róla. Ez elég volt ahhoz, hogy összeszedjem gondolataimat. Röviden beszámoltam az egyesület ügyeiről... Útbaigazítást, tanácsokat adott, végül meleg szavakkal köszönte meg munkámat... Hogy, hogysem, búcsúzás helyett ráterelődött a szó Gyulára. – „ysmerős, oda- valósi?” – ragyogott fel az arca és hosszú, kedves diskurzus indult meg a felejthetetlen gyulai hívekről, közös ismerősökről. Csak úgy áradt belőle volt hívei iránti szeretete. Mindenkiről mindent tudott. Nem tudtam neki újságot mondani. Arra gondoltam, hogy odakint még sokan várnak. Arca azonban az otthon varázsától ragyogott, boldog volt, hogy valakivel régi híveiről beszélgethetett... Nem az emberekről beszélt, nem problémákról, hanem X-ről és Y-ról, névszerint és személyes gondokról. – „Ne menjen még!” – tartóztatott többször és búcsúzásnál megígértette, hogy máskor is eljövök hírt hallani a gyulaiakról.

Lát a pillanatot, hogy mi keze bünik fel az új püspök alakja? Egyedülben nem képzeltem el semmit, mert som s mosoly mégis úgy éreztem, hogy valóban... Magas, erős fejedelmi alakja ellentétben állt a járásával. Úgy ment, mintha éppen hozzád készülne. Olyan egyszerűen, pózmentesen járt, hogy ennek a járásnak nem is volt jellegzetessége. Nem képzeltem el semmilyennek s most mégis úgy éreztem, hogy csalódtam.

Sáray Júlia kéziratos feljegyzéseiből

fejecskéjüket, rájuk mosolygott, de most egészen más mosollyal, egészen más tekintettel. Nézttem ezt a mosolyt. Ekkor értettem meg a varázsát: éppen úgy mosolygott, mint a gyerekek... Ezért értették meg egymást. Nem is próbáltuk többé elcsalni őket a „Püspökbácsi” mellől. Az övék volt egészen...

A fényképész kirakata előtt

A képen az inasgyerekek footballmeccsén drukkol a Püspök-atya, – bizonyára a gyengébbek győzelméért! Éppen olyan izgalom ül az arcán, mint a közönségéén. Épp úgy figyel, épp oly komolyan veszi a rongyos kis inasok mérközését, mint amilyen odaadással vesz részt – mondjuk a felsőházi üléseken. Az emberek megállnak a fényképész kirakata előtt és bámulják a képet. Aztán mosolyognak...

Látogatásom a Püspökvarban

Egy alkalommal egyesületi ügyben kihallgatásra jelentkeztem a Püspökvarban. Kissé elfogódottan ültem a várakozók között a hatalmas teremben, ahol mindenki halkán beszélgetett. Amint nyílt az ajtó, még ez a beszéd is elcsendesedett, mert ilyenkor Püspökatyánk alakja is megjelent. Minden vendégét az ajtóig kísérte el.

A nagy légítamadás

... Ha van dátum, amely az emberek életét ketté osztja, akkor ez nekünk 1944 április 13, Győr bombázása. Ezután az eseményeket időben így rögzítjük: a bombázás előtt és a bombázás után. Volt több bombázás is, de mindenki számára „ez” érintette a legközvetlenebbül. A bombázás előtti napon sokáig dolgoztam éjszaka, képesítő írásbeli dolgozatokat javítottam. Fáradtan feküdtem le s az éjszakai ismételt riadókat is végigaludtam. Reggel azonnal munkához láttam. Délután négy óra tájban bementem az iskolába. A magyar tételen dolgozó növendékektől beszédük írásbeli dolgozataikat. Nemsokára a sziréna hangjai felbúgtak s mi a megszokott rendben levonultunk az óvóhelyre. Alig helyezkedtünk el, a vagongyár felett elzúg az első repülőhullám. Bombáznak! Rövid szünet után a második s aztán a harmadik, éreztük, ez a fejünk felett. Elaludtak a lámpák, a téglák hullani kezdtek felülről, pillanatok alatt tele lett a szemünk, szánk porral. Menekülni! A vészki-járat eltorlaszolva! A pokoli zajban nem hallottuk egymás szavát. Végre kiszabadultunk s átfutottunk a szemközti park futóárkaiba. Mire csend lett, mindnyájan együtt voltunk.

Szemközt velünk iskolánk meredő falai égnek. Növendékeink a futóárkából széledtek haza, vissza sem mertek nézni a rémségek helyére. Mi az igazgatóval, az internátus személyzete és nevelőtanárai végigjártuk a rombadólt iskolát. Mintha halottas házban lettünk volna.

Felnézek lakásom helyére, ahol most a korai tavasz napfénye játszik... és nem jut eszembe semmi. Már nem félek, de más érzés nincs bennem. Mintha béna lennék. Aztán lehajtott fejjel elindulunk, – itt már nincs mit tenni. Éjszakai szállást kell keresni. Ismerősök, jó barátok háza felé indulunk, de aztán hirtelen megállunk: nem, nem jó, ide nem lehet, oda sem. Aki éppen megindul, az után megyünk, de ő maga sem tudja merre. Egyszerre rávetődik szemem a Püspökvarra. „Hozzá” megyünk! – mondtam. Néhány ellenvetés: mi jogon, milyen címen, amire ugyan én sem tudok választ adni, de most már mindnyájan határozott léptekkel indulunk a Káptalandomb felé. Szeretnék sietni, de a tagjaim alig mozognak. Mikor becsukódik mögöttünk döngve a Püspökvar kapuja, szorul össze a szívünk. Egymásra nézünk: mit is akartunk? Az igazgató jön felénk, neki mondjuk el a történeteket. Megtudjuk, hogy a Püspökatyá Pesten van, de az ő nevében is szeretettel hív meg bennünket éjszakai szállásra. Még kora délután van, így visszamegyünk az iskolába. A székesegyház mellett haladunk el, tehát begyünk. Letérdelünk az Írországból menekült vées könnyeket hullató Máriakép előtt. Talán imádkozunk is...

Menekülés a Püspökvarba

... Estig a romok között járunk. Mentettük maradék rongyaikat. Mindenki lázasan csomagol. A zsebben megsörren valami. A kulcsaim. Hol vannak a zárak, amelyeket nyitottak? Hol vannak gyarló emberi értékeim, amelyeket a zárak őriztek? Váltóruhát, türlőkötőt, szappant csomagolnak a többiek. Én porosan, egy szál rongyos ruhában, rongyos cipőben állítok be este a Püspökvarba. A gazdasszony kedvesen vezet bennünket a női lakosztályba. Kopogtatnak. Sietős léptekkel, két kezét kitarva jön felénk Püspökatyánk. „Isten hozta magukat! Hála a Mindenhatónak, hogy valamennyien élnek!” – Sorra járulunk elé: az igazgató, három tanár, ápolónő, gazdasszony és egy konyhalány. – „No, nem szabad” – hártja el kedvesen kezcsókunkat. S mielőtt előadnánk jövetelünk történetét, megelőz minket vendéglátó szavakkal: „Tudok mindent. Kedves, hogy hozzám jöttetek. Érezték magukat otthon és ne gondoljanak arra, hogy elmenjenek innen. Maradjanak addig, míg otthont tudnak teremteni maguknak. Maradjanak itt a háború végéig.” Aztán leültet bennünket és ő is közénk ül. – „Szegénykék, milyen borzasztó élmény lehetett. Én Pesten voltam. Ott is volt bombázás. Utána nyomban felhívtam Győrt. Rettenetes volt hallani a történeteket. Azonnal jöttem haza.” Ha nem mondaná is, érezzük, hogy egész lelkével osztozik sorsunkban.

... Közben beszél, ezer apróságról, tanácsokat ad, kedveskedik, mint olyan házigazda, aki éppen erre a látogatásra várt. Pedig jóformán csak annyit tud rólunk, hogy bajba jutott hívei vagyunk. De talán még ezt sem tudja. Nem is jut más eszébe, csak az, hogy emberek vagyunk, akiknek segíteni kell...

Közreadja: Szamosi József

* Ezt a teljes képanyaagot Balássy László az ő kompilációs Apor-könyvébe elegánsan „áttemelte”. Régen ezt plágiumnak nevezték. Sz. J.

(Folytatás a köv. számban)

Madridi levél

A HAT EMELETES VÁROS

Jó tíz esztendeje támadt egy kiváló papnak az a gondolata, hogy nagyszabású kiállítások keretében mutassa be a hit kulturális megnyilvánulásait és az Egyház munkásságát a művelődés terén, s ugyanakkor új életet vigyen a manapság sokszor túl nagyra bizonyuló, százados székesegyházakba. Így születtek Az emberi-ség korszakai című kiállítások, melyekben tizenegy ó-kasztíliai egyházmegye működött közre műalkotásai, liturgikus tárgyai, kódexei, okmányai és egyházzenei öröksége rendelkezésre bocsátásával. Rendkívüli jellegük abban is kifejezésre jutott, hogy színtérenként maguk a katedrálisok szolgáltattak kápolnákkal, hajóikkal, kerengőjükkel és káptalani termükkel. A visszhang felülmúlt minden várakozást: az 1988 óta tartott öt kiállítást, – közülük egy a belgiumi Antwerpenben bemutatott válogatás volt, – kerek számban négy millió személy tekintette meg.

Most novemberben zárja be a kapuit a hatodik, A hat emeletes város elnevezést kapta. Burgo de Osma székesegyházában rendezték, mégpedig az egyházmegye fennállásának 1400. (!) évfordulója alkalmából. A vizitót korábban 597-ben ugyanis a toledói zsinat határozatainak aláírói között szerepelt Joannes Osma-i püspök. Ennek a ma alig 5.000 lakost számláló kisvárosnak és egyháznak történetét foglalták össze hat fejezetben a kelta-ibér és római idők óta a romantikus XIX. századig.

A fejlődés minden esetre nem volt töretlen; az arab uralom után a várost és az egyházmegyét újra kellett alapítani. Clunyból induló, francia szerzetesek műve volt annak a vezetése alatt, akit ma ott Osma-i Szent Péter néven tisztelnek. Az ő idejében emelt román székesegyház ugyan nem sokáig állott. Helyén tágas gótikus katedrális épült szép kerengővel, mely azután büszke barokk tornyot kapott.

A korábbi kiállításokkal ellentétben az anyag többsége csak ebből az egyházmegyéből származott: kegyesobrok, ereklyetartók, kelyhek és úrmutatók, miseruhák, spanyol és külföldi, főleg flamand mesterek művei és nem utolsósorban az ott őrzött, gazdag miniatúrákkal teli, nagyszerű XI. századi kódex Liébanai Beatus Apokalipszis-kommentárjaival. S mellette nem is tudja az ember, mit csodáljon jobban: a Megfeszített szobrát a XII. századból vagy a Feltámadottat 1570-ből, vagy talán mégis Osmai Szent Péter festett kőkoporsóját életéből vett jelenetekkel a XIII. századból. S míg mindezt bámulja s a kísérezetét hallgatja a messze földről származó látogató, az jár a fejében: mennyire látni, hogy itt nem járt török-tatár!...

Rónai Zoltán

ASSISI, JÖJJ...

Vadjárta út ez, vadcsapás, moha-szegélye zúzmarás.

Halkul a léptem. De a vad, az őz s a szarvas megszalad.

Pedig kezem fegyvertelen. Assisi, hívlak. Jöjj velem.

Nagyobb erőd van, több hited, a szarvast megszelídítet.

A farkashoz is volt szavad: megállt a gubbiói vad,

mert csodát tett keresztjeled... Az erdőn hadd járjak veled.

Assisi, szólj. Én hallgatom. Ūzött és nyugtalan vagyok.

Assisi, mellettem haladj. Lelkemnek békességet adj.

Áprily Lajos (1887-1967)

István király nyomában Scheyernben

A bambergi-eichstätt-regensburgi Magyar Katolikus Misszió Szent István ünnepe

A Duna-Lech-Isar alkotta háromszögben, Scheyernben, a Wittelsbachok ősi várában 996-ban a korabeli Európa legfontosabb eseményét ünnepelték: István király esküvőjét Gizellával, II. Henrik császár húgával. A bajor fejedelmi család, a Wittelsbachok és az Árpádház között már évtizedek óta jó kapcsolatok voltak. Így az eljegyzés színhelye Scheyern volt. Géza fejedelem fia, István azon az ősrégi úton vonult fiatal menyasszonya elé esküvője színhelyére, melyet a magyar lovasok a Lechfeldi csata előtt számtalanszor megjártak.

István és Gizella Scheyernben kötött esküvője utal a későbbi itt alapított benecskolostor Wittelsbachi sírboltkápolnája (jelenlegi Johanestemplom) falán látható festménytábla. Az 1382-ben festett freskók nyomán 1625-ben készült híres képsorozat legelső képe egy magyar küldöttséget mutat, amint éppen nászajándékot nyújt át. István és Gizella eljegyzését ábrázolja a második festmény, a harmadikban pedig István és Gizella Adalbert püspök kíséretében udvartartásával esküvőre Scheyernbe lovagol.

A néhai várkápolna (ma Königskapelle) a magyar dísznemesi ruhába öltözött Szent István király szobrával emlékeztet a nevezetes eseményre. Ma már csak fényképek, hiteles dokumentációk őrzik a Királyi kápolna korábban hangsúlyozottan magyar vonatkozású jellegét. Néhány évtizeddel ezelőtt ugyanis e helyen még „élénk színekkel festett” freskók voltak láthatók, melyek István és Gizella esküvőjét, István királlyá koronázását, az alamizsnaosztó apostoli királyt, Szent István valamint boldog Gizella halálát és az imádkozó Imre herceget ábrázolták.

A bamberg-eichstätt-regensburgi egyházmegyéek Magyar Katolikus Missziója múlt évben az ott tartott milicentnáriumi ünnepségen az esküvői kápolnában emléktáblát helyezett el. Ez évben a Misszió „Építsünk hagyományt!” felszólítással 1997. szept. 21-ére hívta a szórványban élő magyarokat ismét Scheyernbe.

Az ünnepi műsor nyitánya a kolostor bazilikájában felcsendült koncert volt. Ella István (orgona), Geiger György (trombita), Farkas Teréza (szoprán) és Seehafer Stefan (tenor) magas színvonalú

műsorában Bach, Albinoni, Stradelle művei után Kodály Zoltán kompozíciójával: „Ének Szt. István Királyhoz” örvendeztették meg a hallgatókat.

Az Ünnepi Nagymiséét Balás Béla kaposvári megyéspüspök celebrálta Bárány József missziós plébános, valamint Magyarországról ideutazott szeminaryumi kollegái: Brieber László, Lóth József és Kiss József plébánosok segédletével.

Balás Béla püspök a bazilikát betöltő magyarokhoz intézett szentbeszédében többek között azt fejtegette, hogy a „Hol vagy István király? A kérdés egyértelmű a keresztény megoldás keresésével. „Legalább egy emberöltőre” véget kell vetni a közhiedelem szerint „tipikus” magyar vonásokkal, mint a széthúzás, a szalmaláng, a patópálokodás. Nincs most időnk kalandozni, kuruckodni. Újból döntenünk kell István mellett. István ország-felajánlása nap mint nap újból ismétlendő! István király keres bennünket: ah hol vagytok magyarok...titeket István kíván! Kezdjük el újból, amit ő kezdett, hogy szent királyunk ma is élünkre állhasson, fejezte be a püspök a hallgatókat megrendítő homiliáját.

A püspöki nagymiséét a Királyi palotában meghitt megemlékezés követte.

Ennek utolsó fénypontja a Kastli Magyar Gimnázium növendékeinek vendégszereplése volt. Rövid egy héttel az iskola-kezdés után az iskola tanárai és diákjai bebizonyították, hogy a magyar szellemben való folyamatos nevelés milyen mély gyökereket vert a fiatal szívekben. Erről tanúskodtak az énekek, a szavatok és a Szent István korát visszaidéző színjelenségek éppúgy, mint a tüzes, lelket, érzelmeiket pezsdítő magyar táncok. A közönség véget érni nem tűnő tapsal köszönte meg az iskola műsorát.

Az ünnepség résztvevői hálás szívvel búcsúztak. Felismertük, hogy időnként szükségünk van a találkozásra, az összefogásra és annak megtapasztalására, hogy a szórványban is összetartozunk. Különösen a mai veszélyeztetett időben rendkívüli módon szükségünk van Szent István Királyunk segítségére s az 1000 év távlatában is korszerű útmutatásra. Jövőre megint találkozunk Scheyernben.

Gamberoni Margit

HÍREK – ESEMÉNYEK

Magyar Oltár Kőbányán

Kőbányán augusztus 17-én Ladocsi Gáspár tábori püspök szabad téren felállított Magyar Oltárt szentelt fel. A monumentális, rusztikusan megformált oltár Szervátiusz Tibor alkotása. Ő ma talán a legnépszerűbb szobrászművésziünk. Minden emlékművébe belevészi: „Magyarok Nagyszasszonya segítsd meg magyar népedet”.

Ijesztő kilátások

Az ENSZ Egészségügyi Szervezetének tájékoztatója szerint. A magyarországi egészségügyi helyzet ijesztő”. Mind a magyar férfiak, mind a nők tüdőrák okozta halálozási aránya a legmagasabb Európában. Tíz magyar férfi közül csak négynek (!) van esélye arra, hogy megérje a 60. életévét. „Csak a Szaharától délre fekvő szegény afrikai országokban ilyen kétségbeejtő a helyzet” – olvasható a jelentésben. MK

Olvastuk

Televíziós sportadásban egy lovas akadályverseny során megdöbbenve hallottuk: az egyik lovat Messiás-nak nevezték el. Vajon kinek lehetett ez a képtelen ízléstelen ötlete?... Ha valaki az iszlámot vagy bármely más felekezetet sértő nevet (Allah vagy Jahve) megszelné adni egy versenylónak, mit szólnának az érintett valláshívei? Mindjig csak a keresztényeket érheti sérelem? (Újember)

A Bajor-Magyar Fórum Tihanyban és Pannonhalmán

A bajor gazdasági élet és pénzügyvilág aktívan katolikus képviselőinek szorgalmazására alakult néhány éve a Bajor-Magyar Fórum, hogy divatos szóval élve, – polgári szinten segítse el elő a két nép közti kapcsolat erősítését. Rendezvényei és vezetői tagjainak utazásai egyre nagyobb sajtóvisszhangra is találhatók. Ez évi ősz utazását szeptember közepén Nyugat-Magyarország felkeresésére össze pontosította a Fórum. Az állami képviselőkkel történt félhivatalos találkozásokon és folklór programokon túl a Bajor-Magyar Fórum életre hívásában is kulcsszerepet játszó müncheni keresztény párti városi tanácsos, Elisabeth Schosser ezúttal is nagy figyelmet szentelt egyházi intézmények meglátogatásának. Tihanyban az ősi apátságot Korzenszky Richard főapát vezetésével tekintették meg a Münchenből érkezett vendégek. A közel ezer esztendő apátság ablakaiból a verőfényes koraószaki délutánban lenyűgöző látványt nyújtott a Balaton. Eközben lehangoló tényekről beszélt a főapát: aggasztóan kevés a szerzetes utánpótlás, így az egyházi iskolák aligha tudnak eleget tenni a felnövekvő nemzedék erkölcsi-szellemi felkészítésére vállalt kötelességüknek, holott a rendszerváltás óta az adminisztratív akadályok jórésze elhárult az útból. Hasonló problémáról hallottak a Bajor-Magyar Fórum küldöttei Pannonhalmán, miután részt vettek a vasárnapi szentmisén. Várszegi Asztirik főapát azonban nem a nehézségeket emelte ki, hanem apró anekdotákkal fűszerezve a hely történelmi jelentőségére mutatott rá, amiről a múzeum és könyvtár megtekintése során a vendégek is megbizonyosodhattak. Noha mind Tihanyban, mind pedig Pannonhalmán anyagi támogatás átnyújtásával zárták a rövid, a vizs szaúton már a vezetőség az aktív segítség újabb lehetőségeit fontolgatta...

M. Gy.

*

Ünnepi Találkozó Dániában

A Dániában élő P. Horváth Kálmán SJ főlelkész – a Jylland félszigetén lakó 56-os, valamint az erdélyi menekült magyarok kezdeményezésére, és azok támogatásával – most már másodszor ünnepi szentmisével egybekapcsolt találkozót rendezett egy Viborg városától nyugatra terjedő szép erdőszeg közepén kibérelt dán cserkészotthonban. Kb. 80 személy vett részt a találkozón. Legtöbben Jylland északi, közép és déli területeiről jöttek, de voltak egy páran Fyn-ről és Sjaelland szigetéről is.

Az Ünnepi Találkozó programja a következő volt:

Egy hétfője szombatján találkoztak. A déli órákban érkezőket kondérban készült meleg gulyásleves várta.

Délután ünnepi szentmise volt a cserkészotthon nagytermében. Ezen a szentmisén a különféle keresztény egyházak tagjai egy szívvel-lélekkel énekeltek klaszszikus, szép egyházi énekeinket, valamint imádkoztak békés és szabad jövőért magyar népünk és minden nemzet számára.

Az egész cserkészház körül grill illatok terjengtek vacsoráig, amíg a sült kolbász, hurka és flekken elkészült.

Vacsora után az est hátralévő ideje magyar zenével, énekkel és tánccal telt el – kellemes légkörben és vidám, fegyelmezett hangulatban. Akik úgy találták, lehetőség volt éjszakázásra az otthon hálótermében.

Az Ünnepi Találkozó hívó magyar összetartásunknak, megértésünknek és egymás hitben és szeretetben történő támogatásának példája.

*

Ki honi nyelvünk mellett van, nemzetünk létét hordja szívében.

Széchenyi

Nógrádi Tibor

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

AUSZTRIA

Bécs

A szent keresztségben részesültek: Talpi Imre, 1997 július 19-én; **Kötös Éva,** 1997 augusztus 31-én; **Gajdár Orsolya** pedig 1997 szeptember 20-án.

Halottaink: Döbrentei-Béda Gábor, benécs szerzetes a bécsiek kedvelt szónoka elhunyt. Temetése nagyszámú tisztelője részvételével május 7-én volt. **Strobel Margit** 72 éves korában váratlanul elhunyt. 1997 augusztus 11 temették.

Várkonyi Edit 87 éves korában Magyarországon elhunyt. Szeptember 11-én temették. **gr. Nádasi Mária Orsolya,** temetése 1997 szeptember 9-én. Nagyszámú rokonsága részvételével emlékeztünk róla a Singerstrasse-i templomban. Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

Köln

Keresztelő: Bartsch Jennifer Fanny Ilse április 5-én a Szent Apostolok templomában szülők, keresztszülők és rokonnok jelenlétében a szent keresztségben részesült. Növekedjen Isten és ember-társai öröme.

Halottaink: Zillich (Zimádi) Zoltán Antal nyugalmazott plébános, kölni lakos, életének 81. évében február 26-án hosszantartó betegség után elhunyt. Temetése március 5-én volt a Köln-Bocklemünd helyi temetőben.

Königsberger József, Euskirchen-i lakosú hívünk életének 68. évében április 11-én súlyos hosszú betegség után elhunyt. Április 16-án temették az euskircheni temetőben.

Adj Uram örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik.

1997 június 22-én **Bindes Pál,** a győri székesegyház kanonoka 5 béralkalmazottnak szolgáltatta ki a béralkalmazás szentségét.

München

Halottaink: Kerkau Anna, élete 86-ik évében meghalt 1997.szeptember 7-én. a Magyar Katolikus Misszió házikápolnájában, gyászmise keretében búcsúztunk tőle.

Katkó Sándor, a magyar kultúra Európa szerte ismert terjesztője, a „Musika Hungarica” könyv – és hanglezterjesztő tulajdonosa, hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják felesége, fia és barátai. Temetése október 7-én a müncheni Waldfriedhofban volt.

Koller Lajos, a Kastl-i magyar gimnázium volt tanára elhunyt 1997. július 13-án szülőfalujában, Gyorokon (Aradmegye) temették augusztus 15-én.

Az örök világosság fényeskedjék nekik!

FRANCIAORSZÁG

Párizs

Gyászmise a világhírű tenger-kutatóért A párizsi Notre Dame székesegyházban több ezer gyászoló jelenlétében Jean Lustiger bíboros, Párizs érseke által bemutatott gyászmise keretében vettek búcsút a 87 éves korában, június 25-én elhunyt Jacques Cousteau kapitánytól, a világhírű mélytenger-kutatótól. A tévéfilmek jóvoltából az egész világon jól ismert természetbúvár gyászmiséjén többek közt Jacques Chirac köztársasági elnök is megjelent. Temetésre az elhunyt szülőfalujában, a Bordeaux melletti Saint André-ban került sor.

Haláltánc-ének a virágokról

Szimbólumot lássunk-e abban, nemzeti balsorsunkra vall-e, hogy irodalmunk egy halotti beszéddel kezdődik? – Ne törjünk rajta. Élet és halál távlatából szemlélve múltunkat, arra a felismerésre jutunk, hogy a világ a Halotti beszéd óta mitsem változott. Csak az arányok változtak, lehetőségeink határai tágultak ki, a tudomány nap mint nap produkál félelmetes eredményeket, tüneményes technikai szerkezetek száguldoznak a világűrben, – mi magunk, látjátok feleim! – bizony por és hamu vagyunk...

Halál-érzés, halál-tudat egy terjedelmét tekintve is hatalmas vallásos irodalmat teremtett a középkorban: halott központú elmélkedéseket, példázatokot, himnuszokat. Korai magyar szépprózánk egyik legszebb hajtása: „Az Élet és Halál vitája” is ide tartozik. Az ún. Bod-kódexben található. Külön nevezetessége, hogy egyúttal egyik legelső drámai emlékünknél, mindig az Élet kérdezi s a Halál válaszol. A dialógust végül is az Élet fejezi be ilyenképpen: „Ő te rettenetes, keserő halál, hagyj minékönk továbbá való szabadságot, hogy ez világban többet vigadhassunk...”

„...hogy ez világban többet vigadhassunk” – e végső szavak egy nagy felismerést mondanak ki: azt, hogy a halál közelségében ellenállhatatlan erővel tör elő a vágy az élet szeretete után. Mert a halál iszonyatával szemben ott van az élet a maga szépségével, gazdagságával, szabadságával. És aki jól készül föl a végső útra, nem retteg többé a haláltól. Hiszen minden meghal a földön, a virágok is. Ezt példázza az alább következő latin vers nyomán készült „halál-énekünk”, amely Kájoni János (1630 k.-1687) csíksomlyói ferences házfőnök, versszerző, énekgyűjtő, orgonista „Cantionale Catholicum” című énekgyűjteményében maradt ránk.

Az énekben szereplő virágok különböző emberi tulajdonságok: szépség, kevélység, gazdagság, hiúság megszemélyesített jelképei. Figyelemre méltó, hogy a magyar énekben három strófával és talán a legszebb hárommal több van, mint a latin mintában. Vagyis az ismeretlen magyar költő, – talán maga Kájoni? – az eredeti szöveget nem csak lefordította, hanem poétai ihlettel szabadon átköltötte. A huszonegy strófás ének mintegy harmadát adjuk itt közre.

Szamosi József

*Kaszás e földön a Halál,
ki mindenütt rendet kaszál.
Erejét mutattya,
kaszáját forgattya.
Virágokat nem szán,
kórókkal egybehány.
– Jaj, ódd magad szép virágszál!*

*Halál órája folyton foly,
éretlen füvel sem gondol.
Sztelenül kaszál,
kikeletben sem áll,
Sőt télben is talál,
amit vágjon halál.*

*Hol vattok füvek tüköri?
rózsák s virágok címeri?
Igen meghírvattak,
már el is szártattak,
Kik minap friss színben
tündökletek éppen.*

*Ti is, Csillag-virágocskák,
szép színnel festett orcácskák:
Kik most kevélykettek
s hányátok színetek, –
Elmentek, elmentek,
meg nem menekedtek.*

*A Mennyei Virágoskert
jó füveknek szép helyet vert.
Ott megvirágoztok,
kik itt jól vigyáztok,
Kaszástól nem féltek,
mert örökké éltek.
– Szép Virágok, örüljete!*

*Hétszínű szép Violácska,
te is Pünköszt-rózsácska:
Bársonyos színeddel,
avagy friss hímeddel
Nem használsz előtte,
ha nyílat rád lőtte.*

*Tündöklő szép Bársony-virág
olyan lesz csak, mint asszú-ág.
Semmit szép színeddel,
nem használsz ezennel. –
Elesel, mert Halál
levág, ha rád talál.*

*Szekfű mely szépnek láttatik,
de arra nem találhatik:
Még Rozmaringok is
rettegnek s félnek is.
Mert álnok s véletlen
Halál s kegyelmetlen.*

*Elesél hát szép Virágszál,
Halál kaszája reád száll:
De te Napra-néző,
jövendőt intező
Virág, végórádra:
vigyázz jól magadra.*

„Vissza a forráshoz!”

A nagy történelmi múltra visszatekintő és 1954 óta évente megrendezésre kerülő 43. nagy magyar zárándoklatra Máriacellben szeptember 20-án és 21-én kerül sor.

Szombaton du. 5.00 órakor a zárándokok első csoportjait Bíró László Kalocsai-Keckeméti egyházmegye segédpüspöke, a Központi Szeminárium rektora fogadta. A kegytemplomba való ünnepélyes bevonulást a nagy plébániai teremben egy koncelebrált szentmise, majd 20.00 órakor a felejthetetlen gyertyás körmenet követte. A körmenet szertartása közben püspök atya már megkörvonalazta, elmélkedésében a zárándoklat mottóját: „Vissza a forráshoz.” Ennek aktualitását Mindszenty bíboros hercegprímás által 50 évvel ezelőtt, 1947-be meghirdetett „Boldogasszony éve” jelszava adta meg: „Vissza a Boldogasszonyhoz, vissza a magyarság megszentelt alapformáihoz”. Mindszenty bíboros akkor fogalmazta ezt

meg, amikor olyan ideológia jelent meg diktatóri-kus formában, amely lerombolta a személyt, elpusztította a családot, csordává tette a tömeget.

Vissza a magyarság megszentelt alapforrásaihoz! Vissza a családhoz! Vissza azokhoz az értékekhez, amelyek megőrzik a családot és benne az embert: szeretet, áldozat, becsületesség, önzetlenség, másokra figyelés, hűség.

A ünnepi szentmisére négy énekkar is megérkezett: Ózd, Keszthely, Bécs és Szatmárnémeti. A Kórusok a templom és a kolostor közötti, 3 oldalról fallal körülvett udvaron csodálatos hangversenyt adtak.

Püspök atyánk a végén annak a meggyőződésének adott kefejezést a kb. 2000 zárándok előtt, hogy Máriacell szelleme, kegyelmei átjárják majd a nemzetünket, mindnyájunk javára.

P. Kühár Eduard

„El nem hagylak téged...”

50 ÉVE MAGYARNYELVŰ IGEHIRDETÉS STUTTGARTBAN

Hálaadó istentisztelettel és műsoros szeretetvendégséggel ünnepelte a Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet a magyarnyelvű lelkigondozás fennállásának 50. évfordulóját szeptember 7-én, a Stuttgart-Bad Cannstatt-i Luther-templomban és gyülekezeti házban.

Közel ötszázan vettek részt az ünnepi istentiszteleten, pedig mennyire aggódtunk, hogy a még tartó iskolaszünet és sokak szabadsága miatt kevesen leszünk! Eberhardt Renz, a Württembergi Tartományi Evangélikus Egyház püspöke hirdette az igét Mt 6,25-34 alapján: „Ne aggódjatok...” A magyarországi ökumenikus Tanács elnöke dr. Harmati Béla püspök és az erdélyi Zsinatpresbiteriánusi Evang. Egyház püspöke, Mózes Árpád osztották az úrvacsorát a liturgiát vezető „helyi” lelkészekkel, Gémes Istvánnal és Gémes Pállal (Stuttgart-Heilbronn) és Varga Pállal (Ulm-Heidenheim) együtt.

A kétnyelvű istentiszteleten, amit ökumenikus énekeskönyvünk (Dicsérjétek az Urat!, Stuttgart, 2.kiad. 1991) bevett istentiszteleti rendje szerint tartottunk, számos német vendégünk vett részt, mind külön meghívtak, mind pedig a helyi Luther-gyülekezetből. Velünk együtt örültek és ünnepeltek a stuttgarter katolikus gyülekezetbeli testvéreink is, Horváth János lelkész vezetésével. Olyan énekeket énekeltek, amelyek egyaránt megtalálhatók mind a német, mind a magyar énekeskönyvben, és felhasználtuk az alkalmat, hogy az új Evangelisches Gesangsbuch két magyar énekét is bemutassuk: „Mely igen jó az Úristent dicsérni” (EG 24: es is köstlich, Dir zu sagen Lob und Preis) és „Paradicsomnak te szép előfája” (EG 96: Du schöner Lebensbaum).

Ünnepélyesen és testvéri egyetértésben egy nagy körben álltuk körül az oltárt, reformátusok, evangélikusok, szabadegyháziak, unitáriusok – mind, akik magunkénak valljuk ezt a magyarnyelvű istentiszteleti közösséget – míg a lelkészek kiosztották az úrvacsorát, amelyen német barátaink is részt vettek. Hálaadással gondoltunk mindazokra a lelkészekre, presbiterekre, gyülekezeti munkásokra és segítőkire, akik az elmúlt ötven év alatt azon voltak, hogy Isten igéje a mi nyelvünkön is elhangozhasson – menekültek, hontalanok, kitelepítettek, vendégmunkások és itt születettek között. A Himnusz után gyülekezeti ünnepélyre, szeretetvendégségbe hívtuk a jelelvőket.

Az ünnepi műsor köszöntők egész csokrából állott – amelyből külön említjük dr. Edmund Ratzét, a Lutheránus Világszövetség képviselőjét, aki munkánk régi támogatója. A köszöntőket és rövid beszámolókat a Csöböröcsök stuttgarteri népi táncgyűttes három rövid fellépése tette színesebbé.

Az ünnepi műsor végén Gémes István lelkész két meglepetés érte: megkapta a Német Evangélikus Egyház Diakóniai Intézménye „Goldenes Kronenkreuz” nevű kitüntetését, missziói munkájáért való elismerésért, amelyet Gohde elnök nevében nyújtottak át. Az így kitüntetett köszönő szavaiban „harmadolta” a kitüntetés a gyülekezet, felesége és önmaga között. A másik meglepetéssel pedig a gyülekezet presbitériuma szolgált, akik a lelkészházaspárnak 25 éves munkájáért mondtak köszönetet és díszes oklevelet nyújtottak át.

„El nem hagylak téged, sem el nem maradok tőled!” (Józs 1,5) – ez az ószövetségi idézet állott a meghívón és az emlékfűzet elején is mottóként: Istennek hála, hogy Ő hú szavához, – nekünk pedig kihívás: legyünk mi is azok!

Gémes Katalin (Stuttgart)

A túlságokat gyűlölöm s békítés barátja vagyok. Szeretném a számos felekezeteket egyesíteni s inkább a lehető jót akarom elérni közép úton, mint a képzelt jót, melyet tán csak a más világon lelendünk fel.

Széchenyi

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTEKÉBEN!

Olecsó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Magyarország festői környezetében épülő nyugdíjas telepen 30-46 m²-es apartmanok, 54.000,- DM-től eladó! Apolás, étkezés és orvosi kezelés megoldott. Részletes felvilágosítás: Bíró-Rohrbacher építési Vállalkozók, D-94469 Deggen-dorf, Loh Str. 6 vagy D-94526 Metten, Utto Str. 6.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc).

Budai kertés villában újonnan kialakított két-szobás és másfél-szobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás, naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest,

Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „év panziója” díjat! Családiás légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

Közhírré tétetik, hogy a kormány bántára megjelent ADI POP: „Fények a Szívekből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Értük szól azóta a déli harangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknél vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipős nyelvű szöveg, jó szórakozás.

Megrendelhető: UNGAROBLUES MUSIK-VERLAG, Éva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ára: SFR 15,- + portó. (20 DM borítékban megrendelésnek számít azonnal Porto frei Haus.)

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

<i>Kreitmayrstr. 26 – 80335 München</i>	
Telefon: (089) 1 29 63 93.	DM
Badacsonyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevelű	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Alföldi Olaszrizling	6,50
Alföldi Kékfrankos	6,50
Villányi Rosé, Kékőportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	9,50
Egri Leányka	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	14,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	17,—
Tokaji Asszú 5 puttonyos	20,50
Kecskeméti barackpálinka	29,—
Unikum	29,—
Egri cseresznyepálinka	25,50
Császárkörte	21,50
Diólikőr	0,5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,—
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta	1 kg 7,—
Májjas-, véres hurka, disznósajt	13,—
Tokaszalonna	15,—
Füstöltzalonna	12,—
Friss kolbász	15,—
Házi kolbász	15,—
Téliszalámi	33,—
Szegedi szalámi	30,—
Csabai, Gyulai	27,—
Úvegárut nem szállítunk!	

KIADÓHIVATAL UNKNÁL KAPHATÓ VIDEOKAZETTÁK:

Apor Vilmos élete	DM
30 perces film, megjelent Apor Vilmos boldoggáavatása alkalmából. magyarul, dr. Szabó József összeállítá-sában.	
VHS-PAL	25,—
Teréz – egy közülünk	
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,—
Árpád-házi Szent Erzsébet élete magyarul vagy németül, 40 perces film, VHS-PAL	25,—
Lourdes	
50 perces film VHS-PAL	30,—
Lourdes-i csodák és gyógyulások Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal; 90 perc, VHS-PAL	30,—

KAZETTÁK:

Lourdes és az evangélium, vígastalások. Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc.	10,—
Lourdes-i üzenet – elmélkedések dr. Szabó József összeállítása	10,—

KÖNYV:

Lourdes-Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel)	25,—
--	------

Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
Redaktion Életünk
Landwehrstr. 66, D-80336 München

APRÓHIRDETÉSEK

Németországban élő magyar hölgy 52/158 megismerkedne független, szimpatikus férfival. Válaszokat „Őszi találkozó” jelígre a kiadóba.

Veszprémben, felújított kertes ház (110 m² – 3 szoba + ebédlő + összkomfort) 110.000 DM-ért eladó! ☎ (D) 089/174 958, vagy (H) –36/88/420-080.

Brókerceég vállalja külföldön élő személyek részére tőzsdei és állampapírok vásárlását, valamint magyarországi befektetéseinek vagy kezelését. Biztonság Invest RT: ☎/FAX 0036/53/311-664 ill. 311-665.

Megjelent!

Apor Vilmos élete

dr. Szabó József új videofilmje, Apor Vilmos boldoggáavatása alkalmából.30 perc VHS-PAL
Ára 25,- DM
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

Magabiztos, 51 éves férfi 168/75 társat keres. Jelige: „Schwabenland”

Keresem a társam, olyan szabad úriember személyében, aki művelt, jó humorú és káros szenvedélye nincs. 55 éves 167/65 nemes lelkű Magyarországon élő értelmiségi asszony vagyok. Leveleket „Mosoly” jelígre a szerkesztőségben várok.

34/174/65 fiatalosan csinos, diplomás, Magyarországon élő hölgy keresi magyar származású jól szituált úr ismeretségét.
☎: 0036-96-326-987.

Budapesti, 57 éves hölgy gyakorlattal elhelyezkedne, idős hölgy, esetleg egy gyermekes családhoz házvezetőnek.
Telefon: (D) 06187 25465.

BUDAPESTI eladó és bérbeadó örökklakások és családi házak közvetítése ügyvédi garanciával. M. BUDA Ingatlan 1027 Budapest, Margit krt. 3. Tel.: (00361) 316-2404 316-2496, Fax: (0036/1)316-0993
E-mail: mbuda@hungary.net.322742.

MAROSVÁSÁRHELY (RO.), emeletes ház, antik bútor és faragott ebédlő eladó. Érdeklődni: (D) 0221/ 646402 vagy 02234/59444-es telefonszámokon.

Szombathelyen a csónakázó tónál alapin-cézett, 3-szintes, 5 szobás, gázos, új családi sorház garázzsal 15 millió Ft-ért eladó, vagy kisebbre és kp-re, fiatal nívós kőszegre cserélhető. Tel.: (CH) 0041-21-616-1743

Nemdohányzó 49-éves, 180 cm, technikus szeretne megismerkedni karcsú hölgygel.
Tel.: 0 30/4 33 60 44 vagy „Boldogság” jelígre a kiadóba.

ELADÓ: a Balatontól 25 km-re Kislángon felújított családi – ház 2 szoba összkomforttal/konyha, kamra, csempés fürdőszoba/gázfűtés-sel telefonnal felszerelve. 600- 0l gyümölcsös-sel és mezővel. Ára 20.000 DM. Válaszokat kérem a Kiadóba Tel.: 00 3622 435 750

Visegrádon, a Dunakanyarban 1295 nm-es, panorámás építési telek eladó Tel.: (DK) 4532511146 vagy (H) 0036 11760237.

Reuma, depresszió, stressz: új gyógyító lehetőségek. Magyar ideg szakorvos Dr. Littasy Bécsben telefon: 0043/1/405 25 96

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

NÉMETORSZÁG

ACHENI-i Egyházmegye: Misézó helyek: Aachen, Mönchengladbach, Krefeld.
Érd.: Ft. Szigeti István, Vinzenzstr. 5, D-52078 Aachen, Tel.: (0172)248 63 26.

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten. Érd.: Ft. Fehér István, Ung. Kath. Misson, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München, Tel. (089)98 26 37, 98 26 38

BAMBERG-EICHTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg, Straubing.
Érd.: Ft. Bárány József, Ung. Kath. Misson, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: (0911)507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duis-burg, Oberhausen, Bochum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mülheim. Érd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Tel.: (0201)28 47 40

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye-karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mann-heim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saar-brücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strasbourg, Mulhouse, Colmar. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ung. Kath. Misson, Schneidermühler Str. 12, D-76193 Karlsruhe, Tel./Fax (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, Hildesheim-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lübeck, Braun-schweig, Bremen, Érd. Hamburgban: Ft. Rasz-továc Pál, Ung. Kath. Misson, Holzdamen 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040)24 60 49. Érd. Ber-linben: Nagy Iván, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Ber-lin, Tel.: (030) 859 23 95, Fax: (030) 851 25 93.

KÖLN-i Főegyházmegye: Misézó helyek: Köln, Longerich, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal. Érd.: Ft. Bereczki Béla, Ung. Kath. Mission, Thie-boldgasse 96, D-50676 Köln, Tel.: (0221)23 80 60

Németországban élő magyar hölgy, 58/167 – keresi komoly férfi ismeretségét. Fényképes le-veleket a kiadóban „Szeretet” jelígre.

Budapesten, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036 /1/ 374 731. (D) 0049- 671-71 841.

48/165, magyar származású férfi keresi karcsú, kedves hölgy ismeretségét 45 éves korig tartós kapcsolat reményében. Lehetőleg fényképes válaszokat a címre: Török István, Bottroperstr. 49, 70376 Stuttgart.

Magyarországon a Dunakanyarban (H-2626 Nagymaros, Fehérhegy u. 4. Bürgermeister János) kiadó 2 X. 2 ágyas családi házban, napi 30,- DM. Ugyanitt a ház alatt, öreg pince felújításra várna. Segítséget – investálást – igényel. K. Kaiser, Tel. (D) Stgt. 0711/76 56 640.

Vecsenyusztán – Zirc, Pannonhalma között – egy kis kastélyocskó (5 szoba, konyha, fürdőszoba) bérelhető, lókedvelők számára (4 állóhely). érd.: Dr. Monspart László, H-8439 Sikátor, Vecsenyusztá.

Magyarországon Négyes községben 5082 m²-es telken régi típusú lakás melléképületekkel eladó. Tel.: 0036/49/33 90 76 Vince János.

Visegrádon a Dunakanyarban 1295 m² pa-norámás építési telek eladó. Telefon.: (DK) 0045/32 51 11 46, (H) 0036/1/176 02 37.

Budapesten, a városliget közelében, VII ker., 75 nm, 2 szobás Komfortos, teljesen felújított lakás eladó 40.000 SFR-ért. Érdeklődni: (CH) 0041-31/331 39 66.

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás

minden jogi kérdésben.

Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító

német / magyar nyelven.

Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekre. Ideális nyugdíjasoknak és utazók-nak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz vagy Budapestre. Érdeklődni: Tel.: (D) 089/6 70 56 18 vagy 0172/84 252 88.

Székefehérváron lakóház építésére alkalmas telek eladó az öreghegyen a Zolyomi útról megközelíthető. Érdeklődni lehet a telek kapcsán, ügyvéd Dr. Szabó Katalin telefon: 00 36 22-343-717 sz. alatt.

Magyar Étterem Stuttgartban

WANGENER ZIGEUNERLE

Magyaros konyha háziasszonymódra 90 férőhelyes étterem és kerti helyiség
Bálok magyar zenekarral
születésnapra, keresztelőre, esküvőre.
Szeretettel várja Önöket a Szalay család.
VFL-WANGEN
Waldebene Ost 231 (Wangener Höhe)
Telefon: 07 11/46 58 31/Fax: 07 11/46 62 15

ORVOSIRENDELŐ ÁTVÉTEL

Dr. Schneider Beatrix, szül. Földes

általános szakorvosnő
augusztus 15-től átvette elhunyt
Dr. Vértesi János rendelőjét
Ravensburger-Ring 6 sz.
81243 München / Westkreuz
(089-835772/Fax: 7 21 14 02

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
E-mail: 08953282-0001@-online.de
(Ungarische Delegatur)

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felelős szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay
Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserhádi Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 25,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40,—

ELŐFIZETÉS:
Az életünket a helyi magyar lelkészek
terjesztik,
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar
lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2,50 DM
Előfizetési ár egy évre DM 25,—
vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légipostával DM 40,—
Lapzárta minden hónap 10-én.
Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.
Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarische Seelsorge,
Sonderkonto „Életünk”,
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: GRAPHOS GmbH
Landwehrstr. 39, 80336 München
Tel. (0 89) 55 34 44

Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 bető)	7,—
Jelige portóval	7,—
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	
üzleti-, nyereséges hirdetések	
soronként	10,—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20,—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!	

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLU-SÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újsá-gok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, # 18-505 Edmonton Tr. NE AIR-DRIE, Alberta T4B 2J2. Canada. A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekkeket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40,— DM-ből 8,— DM-et levon-nak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17,— US \$ + 13,— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADÁNYHOZ KÖRLEVELET
MELLEKELTÜNK.

SZIGLIGET, Rózsahegy út 29. sz. körpanorá-más, a Balatonra néző, kétszintes nádtető-s nyaraló, kőburkolattal, 152 nm gyümölcsös-sel a stranddal szemben eladó. Érdeklődni tel./fax: (H) 36-1-213 94 83.

60-as, külföldön élő férfi keresi intelligens hölgy ismeretségét hasonló korig. Jelige: „Indián nyár”

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.